ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ
ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - 66

ಆಟದಾರ್ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್

ಡಾ. ದಿನಕರ್ ಎಸ್. ಪಚ್ಚನಾಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ-66

ಆಟದಾರ್, ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್

ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್

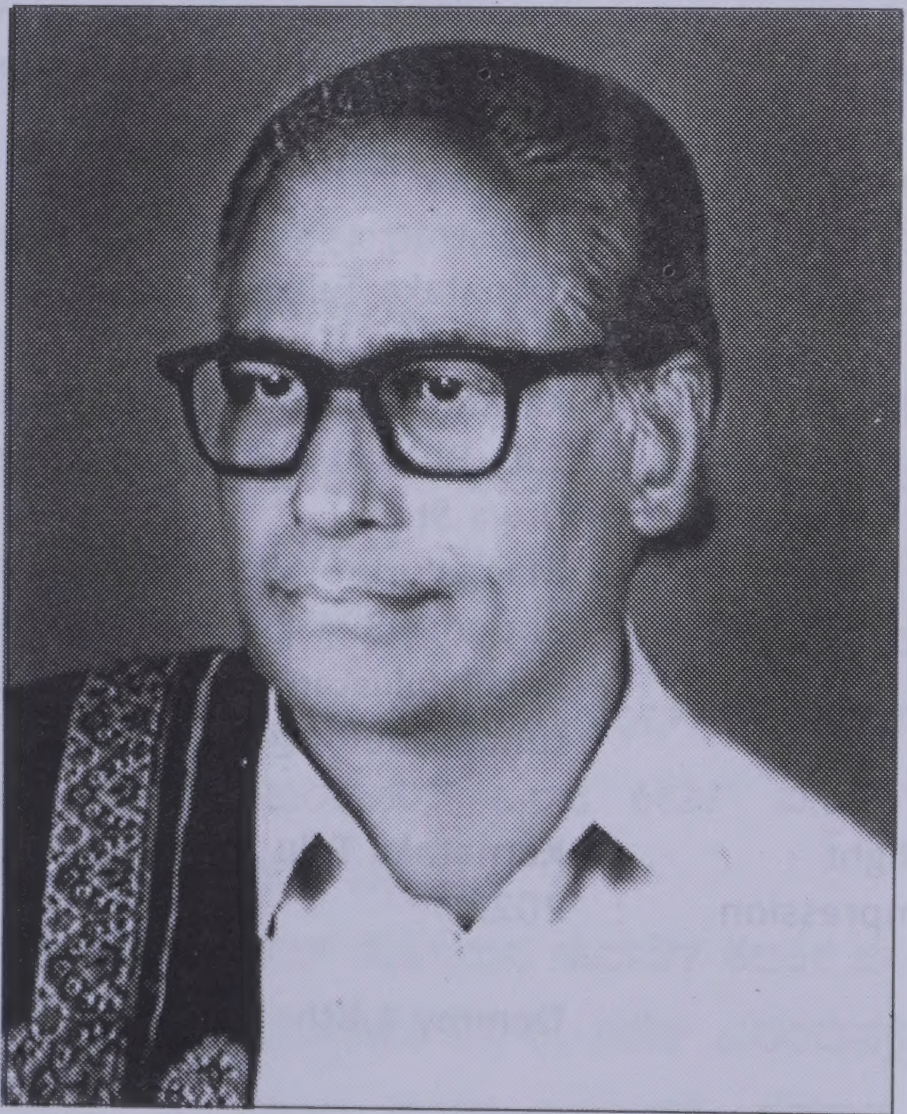

ಲೇಖಕೆರ್
ಡಾ. ದಿನಕರ ಎಸ್. ಪಚ್ಚನಾಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
'ತುಳುಭವನ' ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು-575006

Atadar, Pulinchedar Ramayya Shetr

(Life and works of Atadar, Pulinchedar Ramayya Shetr)

Written by : Dr. Dinkar S. Pachanady
3-96, Devikripa Pachanady
Bondel Post, Mangalore-575008

Chief Editor : **Dayananda G. Kathalsar**
President,
Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher : **Kavitha**
Registrar,
Karnataka Tulu Sahitya Academy

Published By : **Karnataka Tulu Sahitya Academy**
Tulu Bhavana, Post:Ashoknagar,
Urwa Store,
Mangaluru – 575 006
Phone: 0824 2459389, 7411572115
Email: **tuluacademy@karnataka.gov.in**
tulu.academy@yahoo.co.in

Copy Right : **Karnataka Tulu Sahitya Academy**

First Impression : 2022

Size : Demmy 1/8th

Paper used : 70gsm Maplitho

No. of copies : 300

Pages : viii+32

Price : 50/-

Designed & printed at : Diganta Mudrana Ltd.
Yeyyadi, Mangalore
Phone : 9686675271

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನನೇ ಆಯಿನ ನಡಕೆದ ಆಯೊಡು ಬುಲೆಯಿ ಸಂಸ್ಥೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡು ಪನ್ಪಿ ರಟ್ಟೆದ ಬಲ, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಜನ ಮಂದೆದ ಬಿರ್ಸ್ ಪನ್ಪಿ ಪೊಟ್ಟೆದ ಬಲ, ಮಂತ್ರಿಲು, ಸಚಿವೆರ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಗುರಿಕಾರೆರ್, ಸದಸ್ಯೆರ್, ದುಂಬು ಪಿರ ಬೆನ್ಪಿನಕುಲು ಪೂರಪ್ಪ ಸೇರ್‌ದ್ ಬಾನೆತ್ತರಗ್ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಬುಲೆಪಾದೆರ್. ಉಂದು ಕಣ್ಣಗ್ ತೋಜು ಸತ್ಯ, ಮಾಜಂದಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರೆ ಆದ್ ತುಂಬಿ ಪುದೆತ ದುನ್ನ ಮಲ್ಲವು. ತುಳುವಪ್ಪೆನ ದಯೆಟ್, ತುಳುನಾಡ ಸಾರಮಾನಿ ದೈವೊಲೆನ ಅನುಗ್ರಹದ ಬಲೊಟ್ ತುಂಬಿ ಪುದೆ ಜಾಪಿ ಪೊರ್ತು, ಕಟ್ಟಿ ನೊಗೊಟು ಬೆಂದ್‌ದ್ ಉರ್ಲ್ಲ ಜಾರವು ಪೊರ್ತು. ತರೆತ ಮುಂಡಸ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಕೀರ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಉಡಲ ಉಸುಲು ದೆಪ್ಪುನ ಭಾಗ್ಯ ಎನ್ನವು,

ಬತ್ತಿನಕುಲು ಬೆಂದ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಸಾಧನೆಗ್ ಕಲಂಕ ಬಾರಂದಿ ಲೆಕ್ಕ, ಎತ್ತರದಕ್ಲೆನ್‌ಲ, ಬಿತ್ತರದಕ್‌ಲೆನ್‌ಲ, ನಡೆಕ್ ಬರಂದಿನಕ್ಲೆನ್‌ಲ, ಎಲ್ಯಾಕುಲು, ಮಲ್ಲಾಕುಲು ಪಂದ್ ತೂವಂದೆ. ಸಮಾನ ದಿಟ್ಟಿ ದೀವೊಂದು, ಪೂರೆರೆನ್‌ಲ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತೊಂದು, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತ್ ರೀತಿದ ಬೇಲೆನ್ ಬಿರ್ಸ್‌ಡ್ ನಡಪಾಯಿನವು ಕರಿನ ಮೂಜಿ ವರ್ಸದ ಕತೆ.

ಮದಪರೆ ಆವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ ನಮ್ಮ ದುಂಬುದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್‌ನಕುಲು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಸಾದಿ. ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಏರ್ ಪೂರಾ ಪೊಂರ್ಬಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್

ವಿಶೇಷವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಸಾಧನೆದ ಮುಖೇನ ಮೌಲ್ಯನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತ್‌ರಾ ಅಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಧಕೆರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಅಕಲ್ನ ಪುಟ್ಟು ಪುರಾಪುಲೆನ್ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಅಚ್ಚರೊಡು ಒರಿಪಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಅವು ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ದಾಂಟಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಜವಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಪ್ರಸ್ತುತ 25 ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ಸಾಧಕೆರ್ ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ತ.

ಆಟದಾರ್, ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್. ಅರೆನ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಗುಣ ನಮಕ್ ಮಾತ ಆದರ್ಶ. ಸಜ್ಜನೆ ಆದ್ ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ತಗ್ಗಿನಾರ್, ಬಗ್ಗಿನಾರ್ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಆನಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಾಂಪ್ರಬೈಲ್ ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿನ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್, ಅರೆಡ ಪಾತೆರಿನ ನೆಂಪು ಇನಿಕ್‌ಲ ಮಾಜಂದ್. ಎನ್ನ ಮೈ ಪೂಜಿದ್ ಎಡ್ಯಾಲ ಬಾಲೆ ಪಂತಿ ಅರೆನ ಪಾತೆರದ ಗುಣ ಇನಿ ಸತ್ಯಾದ್ ಮೆರೆಯಿ ಕಾಲ. ದುಂಬಾದ್ ಅರೆನ ದಿವ್ಯಾತ್ಮಗ್ ಕೈಮುಗ್ಯೊಂದು ತರೆ ತಗ್ಗಾವೆ, ಅರೆನ ಜೀವನದ ಸಂಗತಿ, ಸಾಧನೆದ ಚರಿತ್ರೆ ಮದಪರೆ ಆವಂದಿ ತುಳುವೆರೆ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಪ್ರಕಾಶ ಆಪಿನವು ಬಾರಿ ಕುಸಿತ ಇಚಾರ. ಕುಕ್ಕು ತಪ್ಪುದ ವೇಸೊರ್ದು ಬಣ್ಣದ ವೇಸದ ಎತ್ತರೊಗು ಬುಲೆಯಿನಾರ್, ತುಳು ಹಾಸ್ಯದ ವೇಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತೆಲಿಪಾದ್ ತೆಲಿಪಾದ್ ನಿಜ ತಂಕೊಡು ಮಾಜಂದಿ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಅರೆನ ಸಾಧನೆಗ್ ಸಂದಾಯಿ ಪುರ್ಪ ಉಂದು

ಡಾ. ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ ಇಂಬೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧಕೆರ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್, ಆಟೊಡು ವೇಸ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ತಾಳಮದ್ದಳೆಡ್ ಅರ್ಥ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಊರೊರ್ಮೆಲ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ನಲಿಪರೆ ಕಲ್ಪಾದ್, ವೇಸ ಪಾಡಾದ್, ರಂಗೊಡು ನಲಿಪಾವುನ ಪುಗರ್ತೆದ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್. ಪತ್ತ್ ಮುಪ್ಪ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತಿನಾರ್, ಪ್ರವಚನಗ್ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್, ಡಾ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆಡೆ ಛಂದಸ್ಸ್‌ದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಇಂಚ, ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪಿನಾರ್. ಮೆರೆನ "ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೀಮಾಂಸೆ" ಪನ್ಪಿನ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗ್ ಹಂಪಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಲಿಟ್ರೇಚರ್ ಪದವಿದ ಗೌರವ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್ ಎಲ್ಲೆಡೇ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆದ್ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಅರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಪುಸ್ತಕದ ಬೇಲೆಗ್ ಮಸ್ತಕದ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರಿನಾರ್ ಪುಳಿಂಚ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ರ್ ಅರೆಗ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆನ್ ಸಂದಾಯ್ತ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಉಂದೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಮುಡೆದ್ ಒಪ್ಪ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಪಾಡಿನಂಚಿತ್ತಿನ ದಿಗಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗ್, ಬೊಕ್ಕ ನೆಕ್ಕ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್ ಪರೋಕ್ಷವಾದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಯಾನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ್ತ ಮಲ್ತೊನುವೆ. ಪುಳಿಂಚೆದರೆನಂಚೆನೇ ಮಸ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬರಡ್, ಆಟದ ರಂಪು ರಟ್ಟಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪಾದ ಮೂಲೊಡು ಅರಿಕೆನ್ ದೀಡ್ದೊನುವೆ. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸುರುತ ಪಾತೆರ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತುಳುಭಾಷೆ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆ. ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲಾಯಿನ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಿ ಬಾಸೆಲು ಒರಿದ್ ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ತುಳು ಬಾಸೆಲ ತನ್ನ ಪೊರ್ಲು ಪೊದಿಕೆನ್ ಮೆರೆಪಾದ್, ಒರಿಪಾದ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಅಯ್ಟೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಯಿನ ಇತಿಹಾಸವುಂಡು. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಬಾವೊಡು ತುಲುಲಿಪಿ ಮದೆಕ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಇತ್ತಂಡ್‌ಲ ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಅವೆನ್ ಉರೊರ್ಮೆಲಾ ಕಲ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೆರೆಪಾಯಿ ಕೀರ್ತಿ ಬಕ್ಕ ಅಯ್ಕ್ ಗಣಕ ಯಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನದ ಸಾನ-ಮಾನ ಕೊರುಪಾಯಿ ಕೀರ್ತಿ ಇತ್ತೆದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರ್ ಆಯಿನ ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿ, ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾದಕೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆಗ್ ಸಂದುಂಡು. ಅರೆನೆ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆದ ಈ ಪೋರ್ತುಗು "ಆಟದಾರ್, ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್' ಪುಸ್ತಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಪರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ ಮಾಲಿಕೆಗ್ ಯಾನ್ ಬರೆದ್, ಪ್ರಕಾಶ ಆಪಿನವು ಕುಸಿತ ಸಂಗತಿ. ಅಂಚಾದ್ ಸುರುಕಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರ್ರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಅರೆನ ಉತ್ತೇಜನೊಗು ಏಪಲಾ ಯಾನ್ ರಿಣಿಯಾದ್ ಉಲ್ಲೆ.

ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ತುಳು ಬಾಸೆ ಬುಲೆಪು ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮನಸ್ ದೀದ್ ಬೆನ್ಪಿನಾರ್ ಕವಿತಾ ಮೇಡಂ ಮೆರೆಗ್‌ಲ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಕೃತಿ ರಚನೆದ ಇಚಾರೊಡು ದಾದ ಸಕಾಯ ಬೋಡಾಂಡಲ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವಗ್ ತಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿ, ಕೊರ್ದು ತಿರ್ಲ್, ಪೊರ್ಲುನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಚಾವಡಿದ ಕಥೇರಿದಕ್ಲೆಗ್‌ಲ ಕೈಮುಗ್ಗಿವೆ,

ಆಟದ ಕಲಾ ಸಾದನೆಡ್ ಪುಳಿಂಚೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಆರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ತರೆ ತಗ್ಗಾವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊಡು ತಾನ್ ಮೆರೆದ್, ಮೇಳೊನು ಮೆರೆಪಾಯಿನಾರ್. ಅರ್ನವು ಅಮರ ಸಾಧನೆ. ಆಟದ ಲೋಕೊಡು ಉಪ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್, ನನ ಪೊಗ್ಗುನಕ್ಲೆಗ್ ಅರೆನ ಸಾದನೆದ ಚರಿತ್ರೆನೆ ಎಡ್ಡೆ ಆದರ್ಶ. ಬುಲೆಪುಗು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ. ಅರೆನ ಬಗೆಟ್ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನವು, ಬಕ್ಕ ಮಲ್ಪರೆ ಎತ್ತಿನವು ಎನ್ನ ಸೌಬಾಗ್ಯ.

ಪುಳಿಂಚೆ ಸ್ಮೃತಿ-ಕೃತಿ ಓದುಂಡ ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಜೀವನ ದರ್ಶನ ಆಪುಂಡು. ಪುಳಿಂಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಆಸೆರೆಡ್ ಆ ಕೃತಿನ್ ಪ್ರಕಾಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಮಗೆ ಪುಳಿಂಚ ಶ್ರೀಧರ್ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಳಿಂಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ, ಸಂಮಾನ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಪಂದ್ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುನ ಕಜ್ಜ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಎನ್ನ ಈ ಬರೆಪಿನ ಬೀರ್ಸ್‌ಗ್‌ಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಲ್ದೆರ್. ಅರೆಗ್‌ಲ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಡಾ. ದಿನಕರ ಎಸ್. ಪಚ್ಚನಾಡಿ
ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕರ್
14/10/2022

ಮದಪ್ಪರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ

ಆಟದಾರ್, ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್-ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್

ಸೋಗಲೆ

ಆಟೊಗು ಪಾಡುನ ಬಣ್ಣದ ಸೋಗಲೆ ಎಂಚ ಪೊರ್ಲ?, ಅಂಚೆನೆ ಸಾಲ್ ಪಾಡಿ ನರಮಾನಿನ ದೇಕಿ ಮಲ್ಲವು. ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು. ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್‌ಲ ಅಂಚೆನೆ. ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಲ್ದು ಮುಂಡು, ಬೊಲ್ದ್ ಅಂಗಿ, ಅಯ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಪೊರ್ಲು ಸಾಲ್. ಆ ದೇಕಿಡ್ ಆಟದಡೆ ಬರ್ಪಿನ ಅರೆನ ಪೊರ್ಲು ಯಾಪಲಾ ಮದಪರಾವಂದಿ ಸಂಗತಿ. ಅರೆನ ಹಾಸ್ಯದ ವೇಸ, ಸೋಗೆಲೆದ ಪಾತೆರ, ಅಯ್ತ ಬಗೆಟ್ ನಾಲ್ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪಿನವೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಉಮೇದ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಮೆರೆಯಿನ, ಅರೆನ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆದ ರಂಪು, ನೆಗೆತಿನ ಪುಗರ್ತೆ ಮಲ್ಲವು. ಮದಪರಾವಂದಿ ಸಂಗತಿ.

ಪಟ್ಟೆ ಪದ್ದೆಯಿಡ್ ಮೆರೆಪಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ. ಆ ಅಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ಜಿಂಜಿನವು ಪಂಡ ನಲಿಪು ಕಡಲ್, ಪರಪು ಸುದೆ, ಪಂಚವರ್ಣದ ಮಣ್ಣ್, ಮೆರೆಯಿ ಮರಮಟ್ಟುಲು, ಬುಲಿಪು ಪಕ್ಕಿಲು, ಕೆಲೆಪು ಕೋರಿಲು, ತಿರುಗುನ ಮೃಗೊಕುಲು, ಸಿರಿ ಜಿಂಜಿದ್, ಸೀಮೆ ಮಾಗೆಣೆಡ್ ಕಾರ್ಣಿಕದ ನಾಗಬೆಮ್ಮೆರ್. ದೇವಿ ದೇವೆರೆನ ಗುಡಿಕುಲು. ಸಾರಮಾನಿ ದೈವೊಲೆನ ಸಾನೊಲು. ನಡಪು ಜಾತ್ರೆ, ಅಂಕ ಆಯನ, ಅಗೆಲ್ ಬಲ್ಮನ. ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಮೆರೆಪಿ ಪುಣ್ಯದ ಮಣ್ಣ್ ಈ ತುಳುನಾಡ್.

ತಾಸೆದ ಪೆಟ್ಟ್, ಡೋಲುದ ಡಂಗ್ ಟಕ, ದುಡಿತ ದಡಿ, ಚೆಂಡೆದ ಬಿರ್ಸ್, ಪುಂಗಿದ ನಾದ, ಆಟ-ಕೂಟ, ಹರಿಕತೆ, ಭರತನಾಟ್ಯ, ನಾಟಕ, ಪದ ಪನ್ಪಿರಂಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಯಾಪಲಾ ಉಚ್ಚಯನೇ ಉಚ್ಚಯ. ಉಡುಪಿರ್ದ್ ಇಂಚಿ ತೆಣ್ಕಾಯಿ ತೆಂಕ್ ತಿಟ್ಟ್, ಉಡುಪಿರ್ದ್

ಅಂಚಿ ಬಡಕಾಯಿ ಬಡಗ್ ತಿಟ್ಟ್, ನಲಿಪು ಗೊಬ್ಬೊಗು. ಪ್ರಸಂಗದ ಕಟ್ಟ್, ತಾಳದ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಒಂಜೆ, ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಕ್ಲು, ಕೀರ್ತಿ ಮೆರೆಪಾಯಿನಕ್ಲು ಸಾರಸಾರ ಜನಕ್ಲು. ಅಕ್ಲೆನ ನಡುಟು, ಬಾನೊಡು ಮಿನುಕು ದ್ರುವ ನಚ್ಚತ್ರದ ಲೆಕ ತುಳುವೆರೆ ಅಕಲ್ ಚಕ್ರದ ನಡುಟು ಮೆರೆಪಿನ, ಮದಪರಾವಂದೆ ನೆಂಪು ದೆಪ್ಪುನ. ಬಾರಿ ಅಕ್ಕಸದ ಪುದರ್ ಪಂಡ ಪುಳಿಂಚೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್, 1939ನೇ ವರ್ಷದ ಕಾಲೊಗು ಪುಟ್ಟುದು, 2002 ತ್ತ ಇಂಚಿಪ್ಪೊಗು ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ.

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಪಂಡ ಎಂಚ? ಪೇರ್ ದಂಚಿ ಮನಸ್. ನಂಜಿ ನರ್ಕಡೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಉಡಲ್, ಆಜಡಿ ಎತ್ತರದಾರ್, ಉದ್ದ ಕುಜಲ್ದಾರ್. ಎಣ್ಣೆಕಪ್ಪುದ ಮೈ, ತುತ್ತಿ ಕುಂಟುಡು ಮಸ್ಕ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕಡಕ್ಕನೆ ತೋಜುನಾರ್. ಕಪ್ಪುದ ಪರ್ಸ್, ಕೈಟುಪ್ಪುನಾರ್. ತಗ್ಗಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಲೆಗೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರದ ಲೆಕ್ಕ ಬೆಗಪು ಜಾರಿ ಬಂಗೊಡು ಜಿವೊನು ಬಗ್ಗದ್ ಕೃಷಿ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಅಟ್ಟೆಕಾರ್‌ದ ನಡಕೆ, ನಲಿಕೆಡ್ ಆಟದ ರಂಗೊಡು ಮೆರೆಯಿನಾರ್, ಪೊಸ ಗಂಧ ಗಾಳಿದ ಕಮ್ಮೆನ. ಕೊರಿನಾರ್. ಇಂಚ ಸಾಧು. ಅಂಚ ಸೀಂತಿರ್ದ ಮಾಚು, ಸಿದ್ದು ಆದ್ ಹಾಸ್ಯದ ರಂಗ್‌ನ್ ಮೆರೆಪಾಯಿನಾರ್, ಬಾನೊಗು ಬಾನಗೆ, ಕಡಲ್‌ಗ್ ಕಡಲ್‌ಗೆ ಅಂಚೆನೆ ಪುಳಿಂಚದಾರ್, ಅರೆನ ದೇಕಿದ ಪೊರ್ಲು ಅರ್ನವೆ. ಕೊಡೊರಿಯನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಂದ್ ಅರೆನ ಪತ್ತ್ ನಮೂನೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊದಿಕೆದ ಹಾಸ್ಯೊಲು, ಪುಳಿಂಚೆದರೆನೆ ರಂಗ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್, ಬಕ್ಕ ನಿಜ ಬಂಗದ ಒಡಕ್ ನಮ ಮಾತ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ.

ಪುಟ್ಟು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ತೆನಸ್ ಪುಟ್ಟು. ಇತ್ತೆ ಅವು ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕುನು ಅಪರೂಪ. ನೀರ್‌ದ ಉಬೆಟ್, ಓಂಟೆದುಳಯಿಡ್ ಬೆಯ್ಪಿನ ಅಡ್ಡೆ. ಅರಿತ ಪೊಡಿಟ್ ಮಲ್ಪುನವು. ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಆ ಅಡ್ಡೆನ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಿನವು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿತ ಸಂಗತಿ.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನೆ ಪುಟ್ಟುಲ ಎಲ್ಯೆಪ್ಪುಡು ಕುಸಿತ ಬದ್‌ಕೇ ಆದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬುಲೆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಬಂಗೊಗು ಬೂರಿಯೆರ್. ಆಂಡಲ ಚದಿ ಬುಡಂದೆ ಸರ್ತ ಉಂತೊಡು ಪಂದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ತಕ್ಕ ಸಾದಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಆ ರಾಮಯ್ಯಣ್ಣನ ಪುಟ್ಟು, ಅಯ್ತ ಗುಟ್ಟು ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬಂಟಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ವಿಟ್ಲ ಕೈತಡೆದ ಕೇಪು ಬೆಂಗ್ರೋಡಿ

ಗುತ್ತುಗು ಸೇರಿನಾರ್. ಬೆಂಗ್ರೋಡಿ ಗುತ್ತು ಪಂಡ ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಗುತ್ತು. ಪಡಿಪಿರೆದ ಪೊರ್ಲುಡು ಮೆರೆಪಿನ ಆ ಚಾವಡಿದ ಉಜ್ವಲ್‌ಡ್ ಜುಮಾದಿನ ಕಾರ್ಣಿಕ. ಪಿದಯಿ ಸಾನೊಡು ಬಾಕಿ ದೈವೊಲು. ಕುಟುಂಬದ ಆ ಚಾವಡಿಡ್ ಅಗೆಲ್ ಪರ್ವ. ದೈವೊಲೆಗ್ ಪನಿಯಾರ. ಕುಟುಂಬ ಸೇರಾವುನ ಕಟ್ಟ್, ಪದಿನಾಜ್ ಇರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಟುಂಬೊಡು ಸೈತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬಲಸುನವು ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿ ಕಟ್ಟ್. ಉಜ್ವಲ್‌ಡ್ ಮೆರೆಪಿ ದೈವ ರಾಜಂದೈವ ಆಂಡಲ ಅಯಿಕ್ಕ್ ನೇಮ ಇಜ್ಜಿ. ತಂಬಿಲದ ಕಟ್ಟ್. ಪಿದಯಿ ಸಾನೊಡು ಮೆರೆಪಿ ದೈವೊಲೆಗ್, ನೇಮ ಕೋಲದ ಪರ್ವ. ಆವೊಂದುಪ್ಪುನ ಕಟ್ಟ್. ಆ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದುರುಡು ಉಗ್ಗೆಲ್ ಬಕ್ಕ ತೊಳಚಿ ಕಟ್ಟೆ ಉಂಡು.

ಪಡಪಿರೆದ ಪೊರ್ಲು ಎಂಚ? ರಡ್ಡ್ ಮಾಡ್‌ದ ಕಟ್ಟೋಣ. ಅಯ್ತೊನೇ ಕಟ್ಟ್ ಕ್ರಮ. ದೈವದ ಬಂಡಾರ ಪೋಪಿ ರಾಜಮಾರ್ಗ. ಕಾರ್‌ದ ಮುಟ್ಟ್ ಪಡಪಿರೆದುಳಯಿ ಪಾಡರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಪಡಪಿರೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಇಲ್ಲಗ್ ನಡುಟೇ ನಡೆ. ರಡ್ಡ್ ಪುಡೆಟ್ ಜನ ಮಂದೆ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಬೋಡಪಿನಾತ್ ಆಯದ ಮಲ್ಲ ಜಾಗ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅವ್ಲೇ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಆಪಿನ ಫಿರಾಕ್‌ದ ಕಟ್ಟ್ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗತ್ತ್‌ದ ಬೆಂಗ್ರೋಡಿ ಗುತ್ತುಗು ಸೇರಿನಾರ್ ಬಂಟಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್, ಸಾಗೋಲಿದ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದು ಎಕ್ಕರೆ ಕಟ್ಲೆ ಜಾಗೆದ ದನಿ ಆದ್ ಮೆರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬುಳೆಯೆರ್.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಉಂಜಕ್ಕೆ. ಅರೆನವು ಬೆಜ್ಜದ ಗುತ್ತು. ಇತ್ತೆ ಕೇರಳೊಗು ಸೇರಿ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಐಲ. ಶ್ರೀದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಾಗಣೆ ಗುತ್ತುಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ಮೂಡಂಬೈಲ್ ಗ್ರಾಮದ ಬೆಜ್ಜದ ಗುತ್ತು. ನಾಗದೇವೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದು, ಭೂತಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಮೆರೆಯಿನ ಗುತ್ತು. ಈ ಗುತ್ತುಡು ಧೂಮಾವತಿ ಬಂಟೆರೇ ರಾಜಂದೈವೊಲು. ಬಕ್ಕ ಪರಿವಾರ ದೈವೊಲು ಮೆರೆವೊಂದುಲ್ಲ. ಸಾರೊಗು ಮಿಕ್ಕಿ ಕುಟುಂಬದ ಜನ ಸೇರುನ ಗುತ್ತು ಉಂದು. ಆ ಗುತ್ತುದ ಯಜಮಾನೆ ಗ್ರಾಮದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದುಪ್ಪುನ ಕಟ್. ಬಡಾಜೆ ಬೂಡು ತಂತ್ರ ಸ್ಥಾನದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಡ್ ದೇವತಾರಾದನೆ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಡಪುನು.

ಬೆಜ್ಜ ಗುತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಮೂಜಿ ಕಬಾರ್. ಒಂಜನೇ ಕಬಾರ್ ಮಲ್ಲವು. ಆ ಕಬಾರ್‌ಗ್ ಸೇರಿನಾರ್ ಮಮ್ಮಕ್ಕೆ ಅರೆನ ಕುಡೊಂಜಿ ಪುದರೇ ಉಂಜಕ್ಕೆ. ಬಂಟಪ್ಪ ಸೆಟ್ರ್‌ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದಿಮೆ ಆದ್, ಮೋಕೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊದಿಕೆದ ಸಂಸಾರೊಡು

ರಡ್ಡ್ ಆನ್ ಬಾಲೆಲು ಬಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲು ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಮಲ್ಲಾರ್ ಕಮಲ. ಅರೆನ್ ಪೂವಕ್ಕೆ ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಯ್ರ್ದ್ ಬಕ್ಕ ಮಂಜಣ್ಣೆ. ಬಕ್ಕದಾರ್ ರಾಮಯ್ಯೆರ್. ನಾಲನೆತ್ತಾ ಪೊಣ್ಣು. ಗಿರಿಜಾ ಪಂದ್ ಅರೆನ ಪುದರ್.

ಬುಲೆಪು ತುಳುವೆ

ಬರ್ಕೆ ಪೆಲಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಿ. ತುಳುವೆ ಪೆಲಕಾಯಿ ಮೆತ್ತನೆ. ನಮ್ಮ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಮೆತ್ತನೆದ ಬಾಸೆ. ತುಳುವೆ ಪೆಲಕಾಯಿದ ಪಚ್ಚೀರ್ ಲೆಕನೆ, ಪಾತೆರು ನಾಲಯಿಗ್ ಸೀಪೆದ ಬಾಸೆ. ಅಂಚೆನೇ ತುಳುವೆರ್‌ಲ, ಮೃದು ಬಾಸೆದಕುಲು, ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದಕುಲು. ಸ್ವಾರ್ತ ಬುಡುದು ಪರಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಗುಣತಕುಲು. ಅಂಚೆನೆ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್. ಮೆತ್ತೆನೆದ ಮನಸ್. ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ಗುಣ. ಒಡಕ್ ಬಾಸೆ ದಾಂತಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಪಾತೆರ. ಅಜಾತ ಶತ್ರು. ಸರಸ್ವತಿ ಅಪ್ಪೆ ನಲಿಪು ನಾಲಯಿಡ್ ಬೊರ್ಚಂದಿ ಪದ ಬರಂದ್. ಬುಲೆಪು ಪೊರ್ತುಗು ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿಲೆನ ಸಾವಾಸ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ ಅವ್ವೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಾಗ್ಯ. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕಟ್ಪ್‌ಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಂಚಾಂಗ.

ಬೆಡ್ತಿಲದ ಜನಮಂದೆಗ್ ನಂಜಿ ಕಾರಂದೆ. ತನ್ನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್‌ಡ್ ಆಪಿನಾತ್ ಸಕಾಯ ಕೊರ್ದು, ಏರೆನಲಾ ದೂರು ದೂಸರಗ್ ತಾನ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ. ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಪಾತೆರೊಡು ನಿರೆಕರೆನ್ ಎಡ್ಡೆಡೆ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಮನಸ್ ಪೇರ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ. ಮೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ ಆವಡ್, ಪಲಯೆ ಆವಡ್, ಪಲಿ ಮೆಗ್ದಿಲು ಆವಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಟು ಬುಲೆತಿನಕುಲು.

ಬೆಂಗ್ರೋಡಿ ಗುತ್ತುಡು ಪುಳಿಂಚೆರ್ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಬುಲೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ತು: ಬಾನೆತ್ತರ ಬುಳೆಯಿ ತಾರಿದ ಮರಕ್ಕ್ ಬೇಸದ ತೆಡಿಲ್ ಆಕಿಲೆಕ್ಕ, ಮೆರೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಒಡಕ್‌ದ ತೆಡಿಲ್ ಆಕ್‌ಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುದ ಅಕ್ಲೆನ ಬಂಜಿವುರಿ ಎಂಚನ? ಆ ದೇವೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತು. ಕಾಲಿ ಕಾಕಜಿಗ್ ಪಾಡಿನ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ್, ಕೊರಿನ್ ಜಾಗೆದ ರೆಕಾರ್ಡ್, ಎಕರೆ ಕಟ್ಲೆ ಜಾಗೆನ್ ಕಳೆವೊಡಾಯಿನ ದುರಂತ. ಬಂಟಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರೆನ ಮೆಗ್ಗೆ ಮಲ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಸಾಲೊಗು ಬಡ್ಡಿ ಸೇರಾದ್ ಮಲ್ಲ ಜಾಗೇ ಕೈ ತತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಡೀ ಕುಟುಂಬನೇ ಬಲಿಯಾಂಡ್. ಆಸ್ತಿ ನೂಲ್ ಪಾಡಿನರೆನ ಕೈಕ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮೋಸ ತಂತ್ರ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬಲಿಯಾಯಿನಕ್ಲು ಅವ್ವೇತೋ ಜನ. ಮೋಸದ ಪಲ ಮಾತ್ರ ಬುಡ್ದು ಪೋಪುಜಿ. ಜಾಗ ಉಳಯಿ ಪಾಡಿನಾರ್ ಅವ್ವೇ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸಾದಿಡ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಅಕ್ಲ್ ಚಕ್ರ ಪಾರ್‌ದ್ ನೆಲಕ್ ಬುರ್ದು, ಮಣ್ಣ್ ಚುಚ್ಚಿದ್ ಯಮಗುಂಡ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಬೆಂಗ್ರೋಡಿದ ಜಾಗ ಬೇತೆಕ್ಲೆನ ಕೈ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಕುಲ್ಲೆರೆ ಸುಖ ಆವಂದೆ ಕೈರ್ದ್ ಕೈಯ್ ಮೂಜಿನಾಲ್ ತರೆ ಪಗರ್‌ಂಡ್. ಏರೆಗ್ಲ ಸುಕ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕೊಡೊರಿ ಬಟ್ರೆನ ಕೈಕ್ ಬನ್ನಗ ಅಷ್ಟಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀಯೆರ್. ದೈವದ ಕೋಪ ಉಂಡೊಂದು ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕೋಪೊನು ತಂಡ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಕುಟುಂಬದಕ್ಲೆನ್ ಬರ್ಪಾದ್ ನೀರ್ ಮೀಪಿನ ಪರ್ಬದಪಗಲ ಬಕ್ಕ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಪರ್ವ ಕೊರ್ಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಶಾಂತಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಭೂಮಿ ಕೈ ಜಾರ್ದ್ ಪೋಂಡಲ. ಅನ್ಯಾಯದ ಬಂಜಿವುರಿ ಬುಡ್ದ್ ಪೋವಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಉಂದು ಕತೆನೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬೆಂಗ್ರೋಡಿ ಗುತ್ತುಡೇ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರ್‌ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಭೂಮಿ ಕೈತತ್ತ್ ಪೋಯಿ ಬೆಚ್ಚೊಡು ಬಂಟಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಅಲ್ಪನೆ ಕೈತಡೆದ ಮೈರೆ ಪನ್ಪಿನ ಊರುಗು ಬತ್ತೆರ್. ಅವ್ಲೇ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಸಾಲೆದ ಮೋನೆ ತೂಯೆರ್. ಎರುಂಬು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆನ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಕುಂಜಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಮೆರೆನ ಚಡ್ಡಿ ದೋಸ್ತಿ. ಶಾಲೆಗ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಲ್ಯೆಡೇ ಹಾಸ್ಯದ ರಂಗ್ ರಟ್ಟಾವು ಪಾತೆರ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನವು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಕುಂಜಣ್ಣೆ ಏಪಲಾ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ತುಡೇ ಪುಳಿಂಚೆದರೆಗ್ ಚೆಂಡೆದ ಪೆಟ್ಟ್ ಗೆಬ್ಬಟ್ಟಾಂಡ್. ಕಾರ್ ದೆರ್ತ್ ಗಟ್ಟಿದ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ನಲಿಪುನ ಅಂಗ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಏರ್ದ್ ಗುಡ್ಡೆನಾ? ದೋಟನಾ? ತೋಡ ಬರಿಯಾ? ಬೊಟ್ಟಿ ಕಂಡನಾ? ತಿಕ್ಕಿನಲ್ಪ ನಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಲಾಗೆಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅರೆನ ಸಾಲೆದ ಚೀಲ ಗೋನಿ ನಾರ್‌ದ ಚೀಲಗೆ. ಅಯ್ಪೊಂಜಿ ಬಳಪಗೆ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಪುಳಿಂಚೆದರೆಗ್ ಆ ಬಳಪನೆ ಒಂಜಿ ಚೆಂಡೆಗೆ. ಯಾಪಲಾ ಬೊಟ್ಟುನುಗೆ. ಸಾಲೆ ಕಲ್ಪೊಡು, ಎಡ್ಡೆ ಓದೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗ್ ಅರೆಗ್ ಇತ್ತಂಡಲಾ ಎಚ್ಚ ಓದರೆ ಆಯಿಜಿ. ಆಜನೆ ಮುಟ್ಟ ಮಾತ್ರ ಓದಿಯೆರ್. ಆಯ್ರ್ದ್ ಬಕ್ಕ ಆಟದ ಅಂಗ್‌ಡ್ ಮೇಳೊಗು ಸೇರಿಯೆರ್. ರಂಗೊಡು ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ಮೆರೆಪಾವೊಡು, ಕಷ್ಟದ ಬದ್‌ಕ್‌ರ್ದ್ ಎಡ್ಡೆದ ಸಾದಿಗ್ ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಿರ್ದಾರ ಮಲ್ತೆರ್.

ಸರಿಯಾಯಿನ ಚದಿ, ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿಡ್ ಆಟದ ಮೇಳೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಲ್ಯ ಸಂಬಳಾಂಡೆ ದಾನೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಸಾದಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿನವು ಮೆರೆನೆ ಇಚ್ಚೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದೆ ಎಡ್ಡೆ ಬಂಗ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಷ್ಟದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಎಡ್ಡೆಡೇ ನಡಪು ಲೆಕ್ಕ ತೂಯೆರ್. ಅಟ ಪತಿನಾಯೆ ವಾ ಬಂಗೊಡುಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಪುಳಿಂಚೆದಾರೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಪುಳಿತ ಮರತಂಚ ಗಟ್ಟಿ ಪುಳಿಂಚೆ

ಪುಳಿತ ಮರ ಬಾರಿ ಗಟ್ಟಿದ ಮರ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಎಚ್ಚ ಬಾಳಿಕೆದ ಮರ. ಪಳ್ಳಿದ ಜವ್ವನೆ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಎತ್ತರದ ಗಟ್ಟಿ ಜೆವೊಡೆ ಬುಳೆಯಿನಾರ್. ಪುಳಿತ ಮರ ಬಾನದಂಚಿ ಬುಲೆವೊಂದು ನಾಲ್ ಮೈಕ್‌ಲ ಬುಲೆದ್ ನಾಲೂರುಗು ತೋಜುನಂಚೆನೆ, ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್‌ಲ ನಾಲೂರುಗು ಪುದರ್ ರಟ್ಟುನಂಚ ಬುಲೆಯೆರ್.

ಪುಳಿಂಚೆ ಪನ್ಪಿನ ಊರು ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಪುದರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರದ್ ಪೋಂಡೆಂಚ? ಅರೆನ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರತ್ತ್. ಕಾರಣ ದಾದ ಪಂಡ ಮೇಳೊಗು ಸೇರುನ ಪೊರ್ತು ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಳಿಂಚೆದ ಊರುಡು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಪುಳಿಂಚೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಆಟದ ಬಿರ್ಸೆ ಆದ್ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಪುಳಿಂಚೆದ ಊರುಗುಲ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದಿ ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಬೈಲಗುತ್ತು ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ 'ಪುಳಿಂಚೆದ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಿಯೇ ಆರೆಗ್ ಪುಳಿಂಚೆ ಪಂದ್ ಪುದರ್ ಪಾಡರೆ ಗೇನ ಕೊರೊಯಲಾ ದಾನೆ' ಪಂದ್ ಎನ್‌ದೆರ್. ಎಚ್ಚಿನಕುಲು ಪುಟುನಗ ವಾ ಊರುಡು ಇತ್ತೆರಾ ಅವ್ವೇ ಊರುದ ಪುದರ್ ಪಾಡ್ದ್, ಪುಟ್ಟಿ ಭೂಮಿದ ನೆಂಪು ಒರಿಪಾವೆರ್. ಮೂಲು ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ಅಚ್ಚರಿ ಪಂಡ ಪುಳಿಂಚೆದರೆಗ್ ಪುಣಚದ ಊರುಡುಲ ಗಟ್ಟಿ ನಿಲೆ ಉಂತು ಲೆಕ್ಕ ಆಯಿಜಿ.

ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ ನಡತ್ಂಡ್. ಪುಳಿಂಚೆದ ಪಾದೆ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಮೊಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಮೇರ್ ಇತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಾದ ದತ್ತ ಮೈಟ್ ಮಲ್ಲ ಪಾದೆ ಕಲ್ಲುಲು ಇತ್ತಿ ಕಲ್ಲಪಾಡಿ ಇತ್ತಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಪಾದೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಬತ್ತಿನಿ. ಅಡೆಗ್ 'ಅಲ್ಲಿ ಪಾದೆ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಲ್ಪನೆ ಮಲ್ಲ ಬೊಟ್ಟಿ ಕಂಡದ ಕೈತಲ್ ಕಲಿತ ಗಡಂಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಪರಿನ ಅಮಲ್‌ಡ್ ಒರಿಯೆ ಕೊಡೊರಿಯನ್ ಸೈಪುನಂಚ ಆಕ್‌ದ್ ನೋತೆ. ಅಂಚಾದೆ ಮಲ್ಲ ಬೊಬ್ಬೆ ಆಂಡ್. ಆಕಿನಾಯೆ ತಪ್ಪಾಯೆ. 'ಮಂಜಣ್ಣೆ ಕೆರಿಯೆರ್' ಪಂದ್ ಊರೊರ್ಮೆಲಾ ಗುಸು ಗುಸು ಸುದ್ದಿ ಆಂಡ್. ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಪಲಯನ ಪುದರ್‌ಲ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಶೆಟ್ರೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅರೆಗ್ ಈ ಸಂಗತಿ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್. 'ಸಜ್ಜನೆ ಆಯಿನ ಎಂಕ್ ದೂರು ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂದ್,

ರಾತೋರಾತ್ರಿ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅಗ್ರಾಳ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈಕುಲೆಗ್ ದೂರು ಕೊರಿಯೆರ್, ಅಪಗ ಆರ್ ಸಮಾದಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ 'ಸತ್ಯ ತೆರಿವು ಈರ್ ಪೋಡೊಚ್ಚಿ ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಮಂಜಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಊರುಡು ಉಂತರೆ ಕೇನಂದೆ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಸಂಪ್ಯದ ಕೈತಲ್ ಕುರಿಯದ ಬಾವನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್‌ಲ ಪುಳಿಂಚದ ಊರು ಬುಡಿಯೆರ್. ಅರೆನ ಬೊಡೆದಿಲ್ಲ್ ಸೇರಿಯೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷ ಕರಿನೆ ಸತ್ಯ ತೆರಿಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಊರುಡು ಕುಡೊರಿ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಇತ್ತೆರ್. ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದಿನಾಯೆಲ ಬಕ್ಕ ಆಯೆನ ಮಗೆಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ಈ ಮಂಜಣ್ಣನ್ ಮಿತ್ತ ಮಿರಿಲೋಕೊಗು ಕಡಪುರ್ದು ಪಗೆ ಸಾದಿಯೆರ್. ಈ ಸಂಗತಿ ಊರಿಡಿಕ ಪರಡ್‌ಂಡ್. ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಪಲಯೆ ಮಂಜಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಕಳಂಕ ದೂರಾಂಡ್. ಆಂಡ ದಾದ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಅಕುಲು ಊರು ಬುರ್ದು ದೂರನೇ ಪೋದಾತ್‌ಂಡ್. ಬಂಡಿ ಪೋಯಿ ಬಕ್ಕ ನಿಸ್ರಾನಿ ಪತ್‌ದ್ ದಾದ ಲಾಬವುಂಡು? ಪುಳಿಂಚೆದ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಎಡ್ಡೆ ಸಜ್ಜನೆ ಮಂಜಣ್ಣರೆನ್ ಬಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಕಲಾವಿದೆ ರಾಮಯ್ಯರೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಊರುರ್ದು ಕಳೆವೊಂಡ ಪನ್ಪಿನ ಬೇನೆ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷ ಬೋಳಂತೂರುದ ಕೈತಲ್ ದೇವಸ್ಯಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಕ್ಕ ಬಳ್ತಿಲ ಗ್ರಾಮದ ಜಾಗೆಡ್ ಚೆಂಡೆಗ್ ಪೋದು ಡಿಕ್ಲರೇಶನ್ ಕೊರ್ದು ಬತ್ತಿನ ಸ್ವಂತ ಜಾಗ ನಾಲ್ ಎಕ್ರೆಡ್ ಸ್ವಂತ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್. ಉಂದುವೇ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಜೀವನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರಿಯೆರ್. ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಕ್ಲೆನ, ಮಾರ್‌ದ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಮೂಜಿ ಎಕ್ರೆ ಜಾಗೆನ್ ಪಿರ ದೊತೊಂದು ಕೃಷಿತ ಬೇಲೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೆರ್. ಚೆಂಡೆಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ನೆಗೆಪು ಲೆಕ್ಕ ಕಷ್ಟೊಡು ಬಂಗ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಜೀವನೊಗು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸಾರ್ಥಕ ಕೃಷಿಕೆ ಆದ್ ಮೆರೆಯೆರ್ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್.

ಯಕ್ಷಗಾನೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ನಂಟ್ ಸುರು ಆಂಡಲಾ, ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನಪಗ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಓದುನ ಅಂಗ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಯ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೃಷಿತ ಬೇಲೆದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ತೂವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪೆತ್ತ, ಎರು, ನಾಯಿ, ಪುಚ್ಚೆ, ಕೋರಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. 'ಪೊರ್ತ್ತು ಪೊರ್ತ್ತು ತಿನಿಯೆರೆ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲರತ್ತೆ' ಪಂದ್ ಸರೋಜಿನಿ ಅಕ್ಕೆಡ ಏಪಲ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. 'ತಿನಿಯರೆ ಪಾಡ್ದೆಯೆ' ಪಂಡ ಏತ್ ಗಂಟೆಗ್ ಪಾಡುವ? ಸರಿಯಾಯಿನ ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತುಗು ಪಾಡುವತ್ತ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪಂದ್ ಅರೆನ ಮಗೆ ಶ್ರೀಧರ್ ಶೆಟ್ರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ನರಮಾನಿಗ್ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಆಂಡ ಪನಿಯರಾಪುಂಡು, ಕೇನೆರೆ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಲೆಗ್ ಬಾಯಿ ಬರ್ಪುಜಿ ಕೇನೆರಾಪುಜಿ ಅಂಚಾದ್ ನಮ ಅಯ್ಯ್ ಪೂರ ಪೊರ್ತುರ್ಮ ಪೊರ್ತುರ್ಮ ತಿನಸ್ ಬಾಜೆಲ್ ದೀವೊಡು. ಇಂಚ ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಏಪಲಾ ಕರಕರಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೃಷಿತ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆದ ಸಂಗತಿಡ್ ಕೊಡಿ ಕಡೆ ತೆರಿದಿನಾರ್. ಆಂಡ ರಾತ್ರೆ ಪೊರ್ತುರ್ಮ ನಿದ್ರೆ ಕಜ್ಜೆರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಗೆಲ್‌ಗ್ ಬೆನ್ನಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ದುನಿತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂದ್ ಬಕ್ಕ ಬಕ್ಕ ಸರೋಜಿನಿ ಅಕ್ಕೆ ಬೇಲೆಗ್ ಜನ ಮಲ್ತೊಂದು ಮೆರೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಬಂಗ ಆವಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನಿಜವಾದ್ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬೊಡು ಏರ್ ಸಮಾಜದ ಗೌರವ ಪಡೆಪಿನಂಚಿನ ಪ್ರತಿಭೆಡ್ ಬುಲೆಪೆನಾ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆ ಸಾದಿಡೇ ಬುಲೆಯೆರೆ ಕುಟುಂಬೊಡು ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು. ಆಂಡ ಬೆನ್ನಿನಾಯಗೆ ಬಕ್ಕಲ ಬಕ್ಕಲ ಗುದ್ದು. ಮುಗ್ಯರಾವಂದಿ ಬೇಲೆ. ಇಂಚಾದೆ ಬದುಕುನ ಆಯುಷ್ಯದ ದಿನೊಕುಲು ಕಮ್ಮಿ ಆಪಿನಿ. ನೂತ ಇರ್ವದ ನರಮಾನಿ ಆಯುಷ್ಯ ಅರ್ದಗರ್ದ ಕಮ್ಮಿ ಆದ್ ಐವಜಿಪಗ್ ಬತ್ತ್ ಉಂತುನ ಸ್ಥಿತಿ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒತ್ತಡ ಪನಿಯರಾವಂದಿ ಸಿಕ್ಕ್. ಐವ ವರ್ಷದ ಬದ್‌ಕ್ ಪಂಡ ಮಲ್ಲ ಆಯುಷ್ಯ. ಅಯಿರ್ದೆಚ್ಚಿಗೆದ ದೇವೆರ್ ಕೊರಿನವು ಪಂದ್ ಎನ್ನೊಡು.

ನರಮಾನಿ ಏತ್ ದಿನ ಬದುಕುವೆ ಪನ್ಪಿನವು ಮುಖ್ಯ ಅತ್ತ್. ಬದಿಕೆನೆಟ್ಟ ಎಂಚ ಬದಿಕಿಯೆ ಪನ್ಪಿನವೇ ಮುಖ್ಯ. ಆ ಆದರ್ಶೊಗು ಬಿಲೆ ಕೊರಿನಾರ್ ಪುಳಿಂಚೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್. ನಿರಕರೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿ ಆದ್, ತನಕ್ ಕಷ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪತ್ತ್ ಜನಕ್ ಪರೋಪಕಾರ ಮಲ್ತ್ ಬದಿಕಿನ ನರಮಾನಿ. ಬೆಡ್ತಲಿದ ಜೋಕ್ಲು ಪಂಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ತಿಂಡಿ – ತಿನಸ್, ನುಪ್ಪು, ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಗುಣ ಮೆರ್ನವು. ಬೇಲೆಗ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪುರ್ನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್, ಜಿಂಜಿದಿ ಉಡಲ ಮೋಕೆ ಪುಳಿಂಚರೆಗ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನಲಿಪು ಮೈರೆ, ಮೇಳದ ರಂಗ್

ದುಂಬು ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ತೋಜರೆ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಮೈರೆ ಪಕ್ಕಿ, ಇತ್ತೆ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಕಂಡ ಗುಡ್ಡೆಲೆಡ್ ತೋಜೊಂದು ಉಪ್ಪುವ. ಮೈರೆ ಪಂಡ ಕೆಲವರೆಗ್ ದಾದಾಂದೆ ಗೊತ್ತಾವಂದ್. ನವಿಲೇ ನಲಿಪು ನವಿಲೇ ಪಂಡ ಬೇಗ ತೆರಿವುಂಡು. ತನ್ನ ರಂಗ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಸುಯಿಕೆಲೆನ್ ಅರಳ್ತ್‌ದ್ ಆನ್ ಮೈರೆ ನಲಿಪುನಗ ತೋಜುನ ಆ

ಪೊರ್ಲುದ ಕನ್ನನಸ್‌ಗ್ ಬಲ್ಮೆನ. ನಲಿಪುನೆಟ್ಟ್ ನವಿಲ್, ಪಾತೆರುನೆಟ್ಟ್ ಗಿಳಿ. ಪದತ ರಂಗ್‌ಡ್ ಕೋಗಿಲೆ ಅಂಚೆನೆ ಆಟದ ರಂಗ್‌ಡ್ ಪುಳಿಂಚೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಎತ್ತರದ ಬಿತ್ತರದ ಪುದರ್.

ಸಾರತ್ತ ಒರ್ಮುನೂತ ಐವತ್ತಮೂಜನೇ ವರ್ಷದ ಪೊರ್ತುಗು ಮೆರೆಗ್ ಪದಿನಾಲ್ ಪರ್ತ್‌ನಗ ಶ್ರೀಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಜ ಮೇಳಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಕುಕ್ಕು ತಪ್ಪುದ ವೇಷ ಮಲ್ತ್ ರಂಗ ಬಡ್ತಿಯೆರ್. ನಲಿಪುನ ಅಂತುಗೊಂತು, ಪಾತೆರುನ ಪೊರ್ಲುದ, ತಿರ್ಲ್‌ದ ತೆರಿಯಂದಿ ಪೊರ್ತುದ, ಅರ್ತಾವಂದಿ ಗುಟ್ಟು, ಪಿರ ರಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಪಟ್ಟ್. ಅಂಚೆಗಾ, ಇಂಚೆಗಾ ತೇಂಕಾವೊಂದು, ತೇಂಕಾವೊಂದು ನೀಂದಿಯೆರ್. ತೂದು ತೂದು ಕಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗ್. ಪತ್ತಿನ ಚದಿ. ಮಂಡೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್, ತಿಗಲೆ ಮಲೆತ್‌ದ್ ಕೈಕ್‌ಲೆನ್ ಬುಡುಪಾದ್ ತನ್ನಟ್ಟೆ ಕಾರ್‌ದ ಬಲೊಟು ಪಜ್ಜೆ ಊರೊಂದು ದೀಂಕಿಟ. ತತ್ತೋಂಗ, ತಕದಿಮಿ. ದಿದ್ದಗ, ತಿತ್ತಿತ್ತೈ ಪನ್ಪಿಂಚಿ ಮೂಲ ಪಜ್ಜೆಲೆನ್ ಕಲ್ತೊಂದು ತಾಳದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊನು ತೆರಿಯೊಂದು ವರ್ಷ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕಟ್ಟು ವೇಸದಾರಾದ್, ಮುಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವೇಸದಾರಾದ್, ಕಸೆಪಾಡ್ದ್, ಕಿರೀಟ ಕಟ್‌ದ್ ಪೂರ ನಮೂನೆದ ವೇಸಲ ಮಲ್ಪರೆ ಕಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಅವ್ವೇತೋ ಜನ ಎಂಕ್ ತೆರಿವುಜಿ, ನಲಿಪರೆ ಬರ್ಪುಜಿ, ಪಂದ್ ಅಡೆಗೆ ಬುರ್ದು ಪೋಪೆರ್. ಪಿರ ಜಾರುವೆರ್. ಆಂಡ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಹಟ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬುಲೆಯಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಆಟದ ಪತ್ತಂಗೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಬಲಭೀಮೆಯಾದ್ ಬುಲೆಯೆರ್.

ಶ್ರೀಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮೇಳೊಡ್ದು ಬಕ್ಕ ಕೂಡ್ಲು ಮೇಳ ಸೇರಿಯೆರ್, ಇರಾ ಮೇಳೊಡು ನಲ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊಡು ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಕುದ್ರೋಳಿ ಮೇಳ, ಇರುವೈಲ್ ಮೇಳ, ಮೂಲ್ಕಿ ಮೇಳ ಇಂಚ ಬಾಕಿ ಮೇಳೊಡುಲ ವೇಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾಜಂದಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್.

ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಅರೆನ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಮರಿಯಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳ್ರ್ ನಾಟೊಕೊಡು ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪರೆ ಕಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಯ್ಡ್‌ದ ಬಕ್ಕ ಕುರಿಯ ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್, ಅಳಕೆ ಮೋನು ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಳಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ ಮೊಕುಲೆಡ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ದುಂಬಗ್ ಗಾಂದಿ ಮಾಲಿಂಗೆರಡ ಬಣ್ಣದ ವೇಷದ ಗುಟ್ಟು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಕೇರಳದ ಅಳಿಪ್ಪಳಂ ಅಂಬುನಾಯರ್ ಪನ್ಪಿನರೆಡ ಬಣ್ಣದ ವೇಷದ ಚುಟ್ಟಿ ದೀಪಿನ ಪೊರ್ಲು ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್.

ಪುರಾಣ ಲೋಕ, ಕನ್ನಡೊಗು ಮಣೆ

ಆಧುನಿಕತೆದ ಬಿರ್ಸ್ ದುರ್ಸ್ ಒವ್ವೇ ಉಪ್ಪಡ್ ಅಯ್ತ್ ನಡುಟು ಪುರಾಣ ಲೋಕ ಇನಿಕ್ಲ ಮೆರೆಪಿನವು ಕುಸಿತ ಸಂಗತಿ. ಗಟ್ಟ ಜತ್ತಿ ಬತ್ತಿನವು ಕನ್ನಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ನಾಲೈನ್ ಶತಮಾನೊರ್ದು ಮಿಕ್ಕಿದ್ ಕನ್ನಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೆರೆಯಿನವು ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ತುಳುವೆರ್ ಮೃದು ಜನಕುಲು, ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದಕುಲು ಸಭ್ಯೆರ್, ವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್. ಅಂಚಾದೆ ಕನ್ನಡೊಗು ಮಣೆ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಪುರಾಣ ಲೋಕೊನು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಒರೊಟು ಮೆರೆಪಾಯೆರ್. ನೀರ್ ಸೇರಂದಿ ಪೇರ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬುರ್ದು ಬೇತ ಬಾಸೆದ ಸೋಂಕಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡ ಒರಿಯೊಂದು ಬರಿಯರೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್, ಆಟದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬಕ್ಕ ಅರ್ಥಧಾರಿಲು. ಇನಿಕಿಲಾ ಕನ್ನಡದ ಬಲ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಮೆರೆವೊಂದೇ ಉಂಡು. ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪುರಾಣ ಲೋಕ ಬಿತ್ತರ ಆವೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬನೂದೆರ್ದ್ ದುಂಬೇ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವೆರ ಕಾಳಗೊ, ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬ ಕವಿನ ಪಂಚವಟಿ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗದ ಪಡಿ ಅಚ್ಚಾಂಡಲ ಸ್ವಂತಿಕೆದ ಬೆರಿಮುಲ್ಲ್‌ಡ್ ಅಟ್ಟೆ ಪೊಟ್ಟೆ ಬುಲೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬನೂತ ಮುಪ್ಪೊರ್ದು ದುಂಬೇ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಅಚ್ಚಾಯಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಉಂದೇ ಕಾಲದ ಪೊರ್ತುಗು ಬಡಕ ಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರ ಬಟ್ರ್ ದೇವಿದಾಸನ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ ಪ್ರಸಂಗದ ಬಲೊಟು ಕಿಟ್ನರಾಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್. ಸಾರತ್ತ ಒಂರ್ಬನೂತ ನಲ್ಪೊರ್ದು ಬಕ್ಕ ಪಂದಬೆಟ್ಟು ಉಂಡುಮಲ್ತಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪ್ರಸಂಗೊರ್ದು ಬಕ್ಕ ತುಳು ಆಟದ ರಂಪು ರಂಗೇರ್ದ್ ಪೋಂಡು. ಪತ್ತ್‌ನೂದು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪ್ರಸಂಗೊಲೇ ಪುಟ್ಟಿಯ. ಸುರು ಸುರುಕು ಟೆಂಟ್ ಮೇಳದಕುಲು ಘಟ್ಟ ಮಿತ್ತ್‌ಲ ಆಟ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಇತ್ತಿನೇರ್ದಾತ್ರ ಇಂಚಿ ತುಳು, ಅಂಚಿ ಕನ್ನಡ. ಕತೆ ಒಂಜೆ. ಅಯ್ಯಾತ್ರ ತುಳುತ ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಕ್ ಕನ್ನಡದ ಪದ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯೊಗು ತುಳುತ ಅರ್ಥ ಮಂಡನೆ ಆಪಿ ಆಟದ ಗೊಬ್ಬುನು ನಮ ತೂವೊಂದುಲ್ಲ. ಈ ಪೋರ್ತುಗು ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಎಚ್ಚ ಉಂಡಾಯಿನೆರ್ದ್ದಾತ್ರ ತುಳುತ ಆಟೊಗು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪದ್ಯೊನೇ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪುನವು ಎಡ್ಡೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಅತ್ತಂದೆ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಳು ಮಾತ ಪುಟ್ಟಿಯ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ಜೆಂಜಿದ್ ಪೋಂಡು. ಬಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ

ದಾದ ಪಂಡ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗೊಳುಲ ತುಳುಟು ಗೊಬ್ಬುನಂಚಾಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನಗ್ ಬಾಸೆದ ಸಂಕಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕೊಂಕಣಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ತಮಿಳು, ಮಲಿಯಾಳಿ, ತೆಲುಗು ಇಂಚ ಪೂರಾ ಬಾಸೆಡ್‌ಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಕನ್ನಡ ಬಕ್ಕ ತುಳು ಆಟದ ನಂಟ್ ನೀರ ಪೇರ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ. ಕಲಾವಿದೆ ಆಯಿನಾಯೆ ತುಳು ಆಟೊಡೇ ನಲ್‌ತ್ಂಡ ಯಾವಂದ್? ಆಯೆ ಪುರಾಣದ ಆಟೊಡುಲಾ ನೀಂದೊಡು. ಉಂದೆನ್ ತೆರಿದೇ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಪುರಾಣ ಲೋಕೊಗು ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್. ದುಂಬಾದ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಮಣೆ ಪಾಡಿಯೆರ್.

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಕೋಡಂಗಿ, ನಿತ್ಯವೇಷ, ಮುಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವೇಷ, ಪುಂಡುವೇಷ, ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ಇಂಚ ವೇಷೊಳೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಯಿನೆಕ್ ತಕ್ಕ ಬುಲೆವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಒವ್ವೇ ಪ್ರಸಂಗ ಆವಡ್, ಒವ್ವೇ ವೇಷ ಆವಡ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತಿರ್ಲ್ ತೆರಿದ್ ಒಪ್ಪ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಬೆಟ್ ಬೂರಿ ಬಂಗಾರ್ ಎಂಚ ಪಳಪಳ ಪನ್ಪುಂಡ ಅಂಚ. ಏರೆಗ್ ತನ್ನ ಕಜ್ಜದ ಮಿತ್ತ್ ಗೇನ ಉಂಡ? ಆಯೇ ತನ್ನ ಕಜ್ಜೊಡೇ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪೆ. ಎತ್ತರದ ಕೀರ್ತಿನ್ ಪಡೆಪೆ. ನೆಕ್ಕ್ ಉದರ್ಮೆನೇ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್. ಪುರಾಣದ ಕಡೆಕೊಡಿನ್ ತೆರಿದ್. ತಿರ್ತ್‌ಮಿತ್ತ್ ಸುತ್ತದ ದೇಕಿನ್ ತೂದು ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಬಣ್ಣದ ವೇಷದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಯಿ ಬಕ್ಕ, ತುಳು ಪ್ರಸಂಗದ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರೊಗು ತಾನ್ ಒಗ್ಗಿಯೆರ್. ತುಳುಟು ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಬೂತದ ವೇಷನೇ ಮಲ್ಪೊಡಾತ್ರೆ. ಪೂರಾ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಬೂತದ ವೇಷೊಗು ಅವಕಾಶಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಮೆರೆನ ಮಂಡೆಕರ್ಚಿನ್ ಮೆಚ್ಚೊಡೇ. ತುಳುತ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್ ಮಲ್ತ್ ತನ್ನ ಪೊಸದೇಕಿಡ್ ಅಳಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಭಾಗವತಿಕೆ ಮಲ್ದೆರ್, ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದಳೆದ ಅನುಭವ ಪಡೆತೆರ್. ಆತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಅರ್ಥ ಬರೆಯೆರ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಅರೆನಾ ಸಾಧನೆನೇ ಒಂಜಿ ಅಚ್ಚರಿದ ಸಂಗತಿ. ನಿಜವಾದ್ ಆಟದಕ್ಲು ರಂಗೊಗು ಏರಿನ ಪೊರ್ತು, ಭಾವನೆಗ್ ತಕ್ಕ ಬಾರೀ ಸೋಕುದ ಅರ್ಥೊನು ಪಾತೆರ್ದ್, ಜನಮಂದೆದ ಮನಸ್‌ಗ್ ಕುಸಿತ ಐಸಿರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡಾ ಅರ್ಥ ಬರೆಪಿನೆಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಪಿರ. ಅಲ್ಪಮುಲ್ಪ ಒಂಜಾ, ರಡ್ಡಾ ಅರ್ಥಧಾರಿನಕುಲು, ವೇಷಧಾರಿನಕುಲು ಅರ್ಥ ಬರೆಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಆಟೊಗಾ, ಮೊಂಜೊವ್ಲೆನ ಆಟೊಗಾ, ಕೂಟೊಗಾ ಬೇತಕುಲು ಬರೆತಿನ ಅರ್ಥದ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಪತೊಂದು ತೈತಕ ಕಲ್ಪಾವುನ ಗುರುಕುಲು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರುಡು ಏತೋ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಪೂರೋಂಜಿ ವೇಷೊಳೆನ ನಲಿಕೆದ ದೇಕಿ

ತೆರಿದ್ ಅವೆನ್ ಬೋಡಾಪಿ ಲೆಕ ಕಲ್ಪಾವುನ ಗುರುಕುಲು ತಿಕ್ಕಿಯೆರೆಂಡಾ ಕಲ್ತಿನಾಯನ ಬಾಗ್ಯ. ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್ ಪಂದೇ ಇಂಬೆರ್ ಅರ್ಥ ಬರೆಯೆರ್.

ಬಣ್ಣದ ತೇರ್

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತೇರ್‌ಗ್ ಆ ಚಿತ್ರದ ಶಿಲ್ಪಗ್ ಅಯ್ತನೇ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು. ಮಲ್ಲ ತೇರ್, ಎಲ್ಯ ತೇರ್. ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಉಂದೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಂಗಣೊಡು ಏಪೆಲಾ ಜಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗು ತೂಪ. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಬೊಳ್ಳಿ ಮುಚ್ಚಾದಿನ ತೇರ್‌ಲ, ಬಂಗಾರ್ ಮುಚ್ಚಾದಿನ ತೇರ್‌ಲ ಇತ್ತೆ ಉಂಡು.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಪೊಗುನಗ ತುಳುನಾಡ ಬಣ್ಣದ ತೇರ್ ಪೊಗಿಲೆಕ. ಮೋನೆದ ಬಣ್ಣದ ಪೊರ್ಲು, ಕಟ್ಟಿನ ಬಾಲ್ಮುಂಡು, ಜಪುಡಾಯಿ ಸೋಗಲೆ, ವೀರಗಾಸೆ, ಡಾಬು, ಉಲ್ಲನ್‌ಡಾಬು, ಕೈಕಟ್ಟ್, ತೋಳ್ಕಟ್ಟ್, ಭುಜಕೀರ್ತಿ, ತಡ್ಪೆಕಿರೀಟ ಉಂದು ಪೂರಾ ಒಂಜಿ ಆಯೋಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತರದ ಜಿವೊಡು ಜೆಂಜಿನ ಬಣ್ಣದ ವೇಷ. ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬನ್ನಗ ತೂಯೆರೆ ಅಬ್ಬರ ಆಪುಂಡು.

ಅರೆನ ಯಮೆನ, ಲವಣಾಸುರೆನ, ಭೀಮೆನ, ವೀರಭದ್ರೆನ, ಅಬ್ಬರದ ವೇಷೊಲಾದ್ ರಂಗೊಗು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು. ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ಮಲ್ಪರೆ ಕಲ್ತಿನೆರ್ದಾತ್ರನೇ ಅರೆಗ್ ಮೇಳದ ಚೌಕಿಡ್ ದೇವೆರೆನ ಕೈತಲ್‌ದ ಸುರುತ ಜಾಗೆದ ಗೌರವ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಗು ಉಂದು ಮಾಮಲ್ಲ ಗೌರವ. ರಂಗೊಡು ಬಣ್ಣದ ವೇಷೊಗು ಪೊರ್ತು ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಚೌಕಿಡ್ ಗಂಟೆಕಟ್ಲೆ ವೇಷೊಗು ಕುಲ್ಲೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಚುಟ್ಟಿ ದೀಯೆರೆ. ತಾಳ್ಮೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಅವು.

ಚುಟ್ಟಿ ದೀಪಿನೆಟ್ಟ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ತೋಜಾಯಿನಾರ್ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್. ಕೇರಳದ ಅಂಬುನಾಯರ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಲೆಕನೆ ಪೊರ್ಲು ತೆರಿದ್ ಅಯ್ತ ಬಲೊಟು ಪೊಸರೂಪ ಕೊರಿಯೆರ್. ರಾಜ ಚುಟ್ಟಿ ಬಕ್ಕ ಕಬರ್ ಚುಟ್ಟಿ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್ ದೀಪೆರ್ ಪಂದ್ ಪುಳಿಂಚೆದರೆಗ್ ನಾಲೂರುದ ಪುಗರ್ತೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟಲ ಮೋನೆದ ಒಂಜಿ ಚುಟ್ಟಿಲಾ ಪೋಲಿಯಂದಿ ಲೆಕ ರಂಗೊಡು ಏರ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪೆನಾ ಆಯೆನೇ ನಿಜವಾಯಿನ ಬಣ್ಣದಾಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಆ ಪುಗರ್ತೆಡೇ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಮೆರೆಯೆರ್.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆಗ್ ಮೇಳ ತಿರುಗಾಟ ಮಲ್ಪುನಗ ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ವಾ ದಿನ ಉಂಡಾ? ಆನಿ ಏತ್ ದೂರಾಂಡಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಬೊಳಂತರಿತ ಬಂದೊನು ಅರೆನ ಬೊಡೆದಿ ಸರೋಜಿನಿ ಅಕ್ಕೆ ಕಡೆದ್ ಅದ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಆಟ, ಆಕಾಶೊಗೇರಿ ಕೀರ್ತಿ

ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊನು ತುಳುಟು ಗೊಬ್ಬುನೆಟ್ ಪೊರ್ಲುದ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ ರಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳದವು. ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಚಂದ್ರಾವಳಿ ವಿಲಾಸದ ಚಂದಗೋಪೆ, ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆದ ಅಜ್ಜಿ ಗೋಪಿಕೆ, ಮಾನಿಷಾದದ ಶಿಷ್ಯೆ ಬಕ್ಕ ಲವಣಾಸುರೆ. ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ಆಂಡ ಬಣ್ಣದ ವೇಷ. ಹಾಸ್ಯ ಆಂಡ ಹಾಸ್ಯ. ವಾ ವೇಷೊಗುಲ ಸೈ ಪಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯದ ಸಾಯನಬೈದೆ, ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿತ ಬಿರುಮಾಳ್ವೆ, ಬ್ರಹ್ಮಬಲಾಂಡಿದ ಕೂಸೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಡ್ದನದ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆಡ್ ಮಿಂಚಿನಾರ್ ಪುಲಿಂಚೆದಾರ್. ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಬಕ್ಕ ಖಳ ನಾಯಕನ ಚೇಳೆ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಮೆರೆಯೆರ್, ಅರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಉಂದುವೇ ಒಂಜಿ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹಾಸ್ಯದ ಲೋಕೊಡು ಆರೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರುವ-ಪುಳಿಂಚ ಜೋಡಿ ಅವು ಯಾಪಲಾ ಮದಪಂದಿ ಜೋಡಿ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೊಡು ಈ ಜೋಡಿಗ್ ಮಿಕ್ಕಿನ ಜೋಡಿ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಪುಗರ್ತೆ ವಾಕಾಲೊಗುಲಾ ಮಾಜಂದಿ ಸಂಗತಿ.

ಕಲಾವಿಹಾರ ಮೇಳೊಡು ಅರುವದಾರ್‌ಲ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್‌ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಜೊತೆ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಜೆರ್. ಆರ್ಯ್ದ್ ಬಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊಡು 'ಕಾಂತು ಕಜೇದಿ' ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಖಳನಾಯಕೆ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನಪಗ ಪುಳಿಂಚೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಕುಕ್ಕುಮುಡಿ ಸೋಂಪನ ಪಾತ್ರೊನು ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ತಿರುಗಾಟನೇ ಮಲ್ಲ ದಾಖಲೆ ಆಂಡ್. ಕುಕ್ಕುಮುಡಿ ಸೋಂಪಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಪುಲಿಂಚೆದಾರ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಇನಿಕ್‌ಲ ಒರಿದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೇ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್‌ಲ ಬಕ್ಕ ಅರುವದಾರ್‌ಲ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಇರ್ವತ್ತೆನ್ಮ ವರ್ಷೊಲೆನ ಮುಟ್ಟ ಜೊತೆ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದೆ ರಂಗೊಡು ಮೆರೆತೆರ್‌ಗೆ.

ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್‌ಲ, ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್‌ಲ ಪಾತೆರಿನ ಪಾತೆರ ಕತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ – ಈ ಇತ್ತೆ ಓಡೆ ಪಿದಡಿನಿ?

ಕೋಳ್ಯೂರುದಾರ್ – ಬೋಂಟೆಗ್.

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ – ಬೋಂಟೆಗ್ ದಾಯೆ ಪೇಂಟೆಗೆ ಪೋಂಡ ಎಡ್ಡೆ.

ಪೇಂಟೆಡಾಂಡ ತೂಪಿನಕುಲು ಎಚ್ಚ ಜನ ಉಳ್ಳೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಬೋಂಟೆ ಆವು ಪನ್ಪಿ ಒಳ ಅರ್ತ ಈ ಪಾತೆರ ಕತೆಟ್ ಪುಟ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು.

ಬೊಟ್ಟಿಗೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಪುಳಿಂಚರದರೆನ ಸ್ಮೃತಿ ಕೃತಿಟ್ ಬರೆತಿಂಚಿ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ ಕತೆತ ಕಟ್ಟ್ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗೆರ್ ಅರಸೆ, ಪುಳಿಂಚೆ ಬಕ್ಕ ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್ ಬೇಲೆದಕುಲು, ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್ ಸೂಳೆನ ಪಾತ್ರ, ಯೋಗಿನಿ ವೇಸೊಡು ಬರ್ಪಿನಿ.

ಯೋಗಿನಿ : ಪೊಣ್ಣಡ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಆಜಿ ಗುಣೊಕುಲು ಒವು ಪನ್ದ್ ತೆರಿವಾ?

ಅರಸೆ : ಈರೆ ತೆರಿಪಾಲೆ

ಯೋಗಿನಿ : ಕಾರ್ಯೇಷು ದಾಸಿ

ಮಿಜಾರ್ : ಅಂಚ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ಮಾಚಣ್ಣ

ಪುಳಿಂಚೆ : ಅಂಚ ಪಂಡ ಕಾರ್ಯ ಆವೊಡಾಂಡ ಕತ್ತೆದ ಕಾರಾಂಡಲಾ ಪತ್ತೊಡು ಪನ್ದ್ ಅತ್ತೇ ಪಕೀರಣ್ಣ

ಮಿಜಾರ್ : ದಾನ್ನಪ್ಪ ಅರಸುಲೇ ಪಣೊಡಾತೆ

ಅರಸೆ : ಮಾಚು ಪಂಡ್‌ನಿ 'ಕಾರ್ಯವಾಸಿ ಕತ್ತೆ ಕಾಲು' ಪಣ್ಪುನ ಗಾದೆದ ಅರ್ಥ, ಕಾರ್ಯೇಷು ದಾಸಿ ಪಂಡ ಪೊಣ್ಣು ಕಂಡನಿನ ಸೇವೆನ್ ಚಾಕಿರಿದಾಳೆನಂಚ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಣ್ದ್, ಆವಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಗುಣ ಒವು?

ಯೋಗಿನಿ : ಕರಣೇಷು ಮಂತ್ರಿ

ಮಿಜಾರ್ : ಕರಣೇಷು ಮಂತ್ರಿ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ಮಾಚಣ್ಣ?

ಪುಳಿಂಚೆ : ಪಕೀರಣ್ಣ ಈರೆಗ್ ಆತ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾಪುಜ? ಕೌರವಗ್ ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಕರ್ಣನೇ ಮಂತ್ರಿಂದ್ ಅರ್ಥ.

ಅರಸೆ : ಕೌರವಗ್ ಮಂತ್ರಿಯಾದ್ ಸಂಜಯೆ ಇತ್ತೆ. ಉಂದು ಅಂಚತ್ತ್, ಕಂಡನಿಗ್ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ಕೊರ್ಪಿನಲ್ಪ ಬೊಡೆದಿ ಮಂತ್ರಿಲೆಕ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಪಗಾಂಡ ಮೂಜನೇ ಗುಣ ಒವು?

ಯೋಗಿನಿ : ರೂಪೇಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀ

ಮಿಜಾರ್ : ಅಂಚ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ಮಾಚಣ್ಣ?

ಪುಳಿಂಚೆ : ರೂಪ ಲಚಿಮಿಲೆಕ ಆವೊಂಡಾಂಡ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದಾದ್ ಒಂತೆ ಪೇಚಕ್ನ್ ಮೋನೆಗ್ ಬಿರ್ಕೊಡುಂದು ಅಯಿತ ಅರ್ಥ.

ಮಿಜಾರ್ : ಪೇಚಕ್ ಪಂಡ?

ಪುಳಿಂಚೆ : ಪೇಚಕ್ ಪಂಡ ಮೆನ್ಕುನ ಬಣ್ಣದ ಪೊಡಿ.

ಅರಸೆ : ಅವು ಅಂಚತ್ತ್, ರೂಪೊಡು ಲಕ್ಷ್ಮಿನಂಚ ತೋಜೊಡು ಪಂದ್ ಪಂಡ್ದ್. ಆವಡ್ ನನ ಎಂಚಿನ?

ಯೋಗಿನಿ : ಕ್ಷಮಯಾ ಧರಿತ್ರೀ

ಮಿಜಾರ್ : ಅಂಚ ಪಂಡ?

ಪುಳಿಂಚೆ : ಉಂದೆನ್ ಒಂಜೆನ್ ಎನಡ ಕೇನೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಎಂಕ್ ಅವು ಅರ್ಥಾಯಿಜಿ.

ಅರಸೆ : ಬೇತ ಮಾತ ಅರ್ಥ ಆಂಡಯಾ? ಕ್ಷಮಯಾ ಧರಿತ್ರೀ ಪಂಡ ಬೊಡೆದಿ ಭೂಮಿದ ಲೆಕ ಕ್ಷಮಾ ಗುಣ ಭರಿತೆ ಆದಿಪ್ಪೊಡುಂದು. ಅಪಗಾಂಡ ನನ ಒರಿನ ಒವು?

ಯೋಗಿನಿ : ಭೋಜ್ಯೇಷು ಮಾತಾ

ಮಿಜಾರ್ : ಮಾಚಣ್ಣ ಉಂದು ಆಂಡಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡ?

ಪುಳಿಂಚೆ : ದಾನೆ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದೆ? ಮಾತಲಾ ಬೊಜ್ಜೊಗೇ ಉಪ್ಪುನಂದತ್ತ ಅಯಿತ ಅರ್ಥ?

ಅರಸೆ : ಅಂಚತ್ತ್ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಒಣಸ್ ಬಳಸ್ನಗ ಬೊಡೆದಿ ಅಪ್ಪೆಲೆಕಾ ಬೋಡುಂದು ಅರ್ಥ.

ಅಕೇರಿದ ಗುಣ ಒವು?

ಯೋಗಿನಿ : ಶಯನೇಷು ವೇಶ್ಯಾ

ಮಿಜಾರ್ : ಉಂದು ಒಂಜಿ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಮಾಚಣ್ಣ

ಪುಳಿಂಚೆ : ಎಂಚಿನಣ್ಣ ಅವು?

ಮಿಜಾರ್ : ಸೈನೇಟ ಏಸ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಸೈಲಾಂದ್

ಪುಳಿಂಚೆ : ಉಹೂಂ ಅಂಚತ್ತವು ಶಯನ ಪಂಡ, ಜೆಪುನಗಲಾ ಏಸೊಡೇ ಜೆಪ್ಪೊಡೊಂದು.

ಅರಸೆ : ಉಂತಾಲೆಯಾ, ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆನ ಈ? ಕಂಡನಿಗ್ ಸುಖ ಕೊರ್ಪಿನೆಟ್ ವೇಶ್ಯೆನಂಚ ಬೊಡೆದಿ ಉಪ್ಪೊಡುಗೆ.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಂಡ ಕನ್ನಡ ಬೆರೆವಂದಿ ಸಾಂಚ ತುಳು. ಪುತ್ತೆಳಿದ ಲೆಕ್ಕ. ಪಾತೆರದ ನಡು ನಡು ತುಳುಗಾದೆ, ಎದುರುಕತೆ, ನುಡಿಕಟ್ಟ್ ದೊತೊನೊಂದು ಪಾತೆರೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊದಿಕೆನ್ ಮೆರೆಪವಾಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿಲು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊಡು ಮೈರಕ್ಕೆನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಪುಳಿಂಚೆದರೆಡ ಅರೆನ ಎದುರು ವೇಷದಾರ್ 'ದಾನೆಯ ಮೈರೆ, ಕೋಡೆ ಉಲ್ಲಾಯ ಇಲ್ಲದ ಲೇಸ್‌ಗ್ ದಾನೆ ಬೈದಿಜ? ಪಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಅಪಗ 'ಅಂಬಡೆಗ್ ಅಮೆ ತಪ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ, ಈ ಮೈರೆಗ್ ಬೇಲೆ ತಪ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ' ಇಂಚ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್.

ಗಟ್ಟಿಯಾಂಡ ರೊಟ್ಟಿ-ತೆಲ್ಪಾಂಡ ತೆಲ್ಲಾವು, ಬಲಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ನುಪ್ಪು-ಬೆಯ್ತ್ ಪೋಂಡ ಗಂಜಿ, ದುಂಬು ಬೈದಿನ ಕೆಬಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಕೊಂಬು ಗಟ್ಟಿಯಾಂಡ್, ಕಂಡ ಕಡ್‌ತೆರ್‌ಡಲ ಪುಣ ಕಡಪಯೆರ್. ಇಂಚ ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಿ ಗಾದೆ, ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿಲು ಟಪಟಪ ಪನ್ಪೆರ್.

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ದೈವದ ಸುಗಿಪು ಇಂಚ 'ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಎಂಕುಲು ನರಮಾನಿಲು, ಈ ಮಾಮೇರು ಶಗ್ತಿ. ಮಾಯದ ಪಗರಿ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಂಜಿಡ್ ಜನನ ಆಂಡ, ಬೆರಿಟ್ ಮರಣ. ಈ ಈಶ್ವರ ಲೋಕುನು ಬುಡ್ದು ಭೂಮಿ ಲೋಕೊಗು ಬನ್ನಗ, ದತ್ತ್ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಅಮೃತ, ಪಾಷಾಣ ಧಾರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಬೈದಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಶಗ್ತಿ. ನಿನನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ದನ ಈ ಪೊರ್ತುಡು, ಇಸತ್ತ ದೋಷ ಎರ್ಕ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಗರುಡ ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಿನ್ನಿದ ಪಿರವು ಪೆರಡೆ, ಕಂಜಿದ ಪಿರವು ಪೆತ್ತ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಸೂಜಿದ ಪಿರವು ನೂಲು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಬಾಲೆದ ಪಿರವು ಅಪ್ಪೆ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಈ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಗೆರಮೊನು ಕಾತೊಂದು ಬಲ.

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಪತ್ತೆರ್ನ ಪಾತೆರ ಪಿರ್ಕಾರ, ನಿಲೆಟ್ ಉಂತಿ ಈ ಮಾನಿನ

ಮಿತ್ತ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮೂಜಿ ಗಳಿಗೆಡ್ ಆವೇಶ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿನ್ನ ಗಗ್ಗರ ಸೇವೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಕರಿಪಾದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುವ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ'

ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ಮರಿಯಾಲದ ಪೊರ್ತುಗು ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿಲು, ಆರೇ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗದ ಆಟೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜನ ನಿಲ್ಕೆ ತಮೆಲುನ ಈ ಆಟೊಗು ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ಪಾತೆರಕತೆತ ಬಗೆಟ್ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿದುಂಡು.

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಪೊಸ ಪ್ರಸಂಗೊಗು ವೇಷ ಮಲ್ಪರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಸನ್ನಿವೇಷದ ಕತೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ರಂಗೊಗು ಪೋದು ಎಡ್ಡೆ ಪಾತ್ರ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅರ್ಯ್ದ್ ಬಕ್ಕ ಕುಡ ದಾದ ಪಂದ್ ಕೆಬಿ ಕೊಂಡೆ ಮಲ್ತ್ ಕೇನುವೆರ್. ಬಕ್ಕ ಕುಡ ರಂಗೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಇಂಚ ಪ್ರಸಂಗದ ಕತೆಕ್ ಬಕ್ಕ ಎದುರು ವೇಷದಕ್ಲೆಗ್ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಒಡಕ್ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಸಂಗತಿನ್ ಗೇನಗ್ ದೊತೊಂದು ಬಾರೀ ಚಾತುರ್ಯಡು ಹಾಸ್ಯದ ರಂಗ್ ರಟ್ಟಾದ್ ಪಾತೆರುನ ಗುಣ ಮೆರೆನವು.

ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತೆರ್

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಳು ಗಜಾಸುರ ವಧೆ (ಅರ್ಥ ಇತ್ತ್‌ದ್), ಶಾಂತಲಾ ಸ್ವಯಂವರ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ವೀರಸೇನ ಕಾಳಗ, ತಾಳಿಕೋಟೆ ಕದನ, ಭಾನುಸೇನ ಕಾಳಗ (ಅರ್ಥ ಇತ್ತ್‌ದ್), ಅತಿಕಾಯ (ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪ್ರಸಂಗ) ಅಜರಾಜ ವಿಜಯ, ವಿಜಯ ಸೇನ ವಿಜಯ ಇಂಚ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ಪುಳಿಂಚದರೆನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆಡ್ ಛಂದಸ್ಸು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಗುಟ್ಟು, ತಿರ್ಲ್, ಒಗಟ್ ಪೂರಾ ನಾಡರೆ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಆಂಡ ಆ ಲಕ್ಷಣೊಲು ಪ್ರಸಂಗೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ರಂಗೊಗು ಬೋಡಾಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಪಾತ್ರ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್, ಪ್ರಸಂಗ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರರೆ ಎಡ್ಡೆ ಕಜ್ಜ ಬೆಂತೆರ್. ನಾಯಕ ಪಾತ್ರ, ಖಳ ಪಾತ್ರ, ಮುಂಡುವೇಷ, ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರ, ಪೋಷಕ ಪಾತ್ರ, ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರೊಳು ಮೆರೆಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಜಾಣ್ಮೆ ಪುಳಿಂಚೆದರ್ನವು.

ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗದ ಪದ್ಯವೊಂಜಿ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಮಧುಮಾಧವಿ ಏಕದ ಛಂದಸ್ಸು ಬದ್ಧ ರಚನೆ ಉಂದು ಆದ್ ಉಂಡು.

ಬಲುತೋಷವಾಯಿತು ನಿನ್ನಯ ನುಡಿಗೆ ।

ಕಲಿಯಾಗಿ ಕಾದಾಡು ಸಂಗರದೊಳಗೆ ॥
ಕುಲದೇವಿಯೊಳುಮೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಿರಲಿ ।
ಕುಲಕತಿ ಕೀರ್ತಿಯು ನಿನ್ನಿಂದ ಬರಲಿ ॥

ಲಡಯಿಗ್ ಪಿದಡಿನ ವೀರಸೇನಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೌಸಲೆ ಮೈ ಪೂಜಿದ್ ಕಡಪುರುನ ಪೊರ್ತು. ವೀರಮಾತೆ ಆಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಪದ್ಯೊಡು ತೆರಿವುಂಡು. ಲಡಯಿಡ್ ಅಂಕದ ಬಿರ್ಸೆ ಆಲ. ಕುಲದೇವಿನ ಅನುಗ್ರ ನಿಕ್ಕ್ ಉಪ್ಪಡ್. ಕುಲಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೀರ್ತಿ ನಿನರ್ದ್ ಬರಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ತೆರಿವುಂಡು. ಬಾಕಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಡ್ ಲಡಯಿಗ್ ಪೋಪಿನ ಮಗನ ಸಂಗತಿ ಕೇಂದ್ ಅಪ್ಪೆ ಬುಲಿಪುನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ. ಈ ಪ್ರಸಂಗದ ಕೌಸಲೆ ತಂಕದ ಪಾತೆರೊನೆ ಪಾತೆರುವಲ್.

ಗಜಾಸುರ ವಧೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗದ ಸುರುಟಿ ಏಕದ ಪದ್ಯವೊಂಜಿ ಇಂಚವುಂಡು. ಈ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಪದ್ಯಲ, ಅರ್ಥಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಡು.

ಲಾಲಿಸು ದೇವೇಂದ್ರ । ನಿನ್ನೊಳು ।
ಪೇಳ್ವೆ ಸುಗುಣ ಸಾಂದ್ರ ॥
ಖೂಳ ಖಳನ ಜಯದೇಳಿಗೆಯರಿತೆನು ।
ಪೇಳಿ ಫಲಗಳೇನ್ ನಡೆದಿಹ ಕಥೆಯನು ॥

ಅರ್ಥ– ಇಂದ್ರಾ ನಿನ್ನವರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಗುಣಾಢ್ಯರಾದ ನಿಮಗೆ ಏನೋ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೆ. ಮಹೇಂದ್ರಾ ದುರುಳನಾದ ಗಜಾಸುರನು ಇಷ್ಟು ಸೊಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಯಿದೆ ಇಂದ್ರಾ... ಇಂಚಾಂದ್ ಮುಂದೆರುಂಡು.

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಅರೆನ 'ಯಮನ ಸೋಲು' ಎಚ್ಚ ಜನಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಿನ ಕ್ಯಾಸೆಟ್. ಹಾಸ್ಯದ ಪ್ರಸಂಗ ಅವ್ವಾದ್ ಕೇನ್ನಕೆಲೆನ ಮೋನೆರ್ದ್ ತೆಲಿಕೆ ರಟ್ಟೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನ್ನೂತ ಐವಗುಲ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗ್ ಕತೆ ಬರೆಯಿನ ಬಿರ್ಸೆ ಇಂಬೆರ್.

ಬೇತೆ ಸಾಧನೆದ ಎಗ್ಗೆಲು

ಪುಳಿಂಚೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟ್ರ್ 'ಕನ್ನಡಿಗ' ಪನ್ಪಿನ ಕೈಪಿಡಿ, 'ಕನ್ನಡಿಗೆರೆನ ಕರ್ಮಕಥೆ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿಲ ಬರೆತೆರ್.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪಿರವುಡೇ ಸಾಧನೆದ ಮುಟ್ಟುಲೆನ್ ಏರೋಂದು ಪೋಯಿನ

ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಪುನ ಉಡಲಾಸೆ ಇತ್ತಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಇಂಚ ಕಾದಂಬರಿ, ಕೈಪಿಡಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಆಂಡ್.

ಮಾನ – ಸಂಮಾನೊಲು

- ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು, ಪುತ್ತೂರು – ಸಂಮಾನ
- ಬಾಳ್ತಿಲ ಯುವಕ ಮಂಡಲ (ರಿ.) – ಸಂಮಾನ
- ಬೋಳೂರು ದೋಗ್ರ ಪೂಜಾರಿ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
- ಬೀದರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ – ಸಂಮಾನ
- ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಮಾನ ಸಮಿತಿ ಕಲ್ಲಡ್ಕ – ಸಂಮಾನ
- ಬೇಲಾಡಿ ಅನುದಾನಿತ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ. ಮುಪ್ಪತ್ತೊಂಜನೆ ನಾಡ ಪರ್ಬದ ಸಂಮಾನ
- ಶ್ರೀದೇವಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಮಾನ ಸಮಿತಿ ಬಾಳ್ತಿಲ – ಸಂಮಾನ
- ಮಾಣಿಪ್ವಾಡಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಬಾಯಾರು – ಸಂಮಾನ
- ಬಂಟರ ಸಂಘ ಮುಂಬಯಿ – ಸಂಮಾನ
- ಮೂಡಬೆದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಮಾನ
- ಶ್ರೀರಾಮ ಭಜನಾ ಮಂದಿರ ಅಲ್ಲಿಪಾದೆ, ಬಕ್ಕ ಊರ್ದ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಲೆನ ಸಂಮಾನ
- ಎರುಂಬು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ – ಸಂಮಾನ
- ಗಣೇಶೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಸರಪಾಡಿ – ಸಂಮಾನ
- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ಸಮಿತಿ, ಕಲ್ಲಡ್ಕ – ಸಂಮಾನ
- ತುಳುವ ಚಾವಡಿ ದಾಸಕೋಡಿ – ಸಂಮಾನ
- ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಪುಳಿಂಚ ಹಾಸ್ಯ

ತೆನಾಲಿ ಲೆಕ್ಕ, ಬೀರಬಲ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕ, ವಿಕಟ ಕವಿಕೆಲೆನ ಲೆಕ್ಕನೆ ಪುಳಿಂಚದಾರ್. ಮೆರೆನ್ ವಿಕಟಕವಿ ಪಂದ್ ಪಂಡಿನಾರ್ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್. ಕುಂಟೆ ಶೈಲಿ ಎಂಚ ಒಂಜಿ ದಾಖಲೆನಾ, ಅರುವ ಶೈಲಿ ಎಂಚ ಮದಪಂದಿ ಗುರುತನಾ, ಅಂಚೆನೇ ಪುಳಿಂಚ ಶೈಲಿ. ಪತ್ತ್ ಕಬರ್‌ಡ್ ಬಾನದೊರ್ಮೆಗ್

ಬುಲೆಯಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಅಮರ ಕಲಾ ಕಾಣಿಕೆ. ಆ ಕಬರ್‌ದಂಚಿ ದಿಟ್ಟಿ ದೀಂಡಾ,

ದೌಷ್ಟ್ಯ ದರ್ಪೊಡು ವಿಕಟ ಹಾಸ್ಯ
ಕಂಡ್ ಕಬರ್‌ಡ್ ಕುಹಕ ಹಾಸ್ಯ
ಮಂಕಾಟಿಕೆಡ್ ಮೊಂಡು ಹಾಸ್ಯ
ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟಾಟಿಕೆಡ್ ಡೋಂಗಿ ಹಾಸ್ಯ
ಪೊಣ್ಣು ಸೋಗಲೆಡ್ ಮರ್ಲ್ ಹಾಸ್ಯ
ತೂಟೆ ಮಾಮಿನ ತಂಕೊಗು, ಕೋಂಕೆ ನಾಲಯಿದ ಹಾಸ್ಯ
ಅಜ್ಜಿ ಗೋಪಿಕೆಡ್ ಸೇಲೆ, ಮೇಲದ ಹಾಸ್ಯ
ಗೋಣನ ಪೊರ್ಲುಡು ಎಡ್ಡನ ಹಾಸ್ಯ
ಚೇಳನ ರಂಪುಗು ಮಂಪರ್‌ದ ಹಾಸ್ಯ
ಗುತ್ತುದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಗತ್ತ್‌ದ ಹಾಸ್ಯ
ಗುಣ ಸಜ್ಜನಗ್ ಸೀದದ ಹಾಸ್ಯ

ಇಂಚ ಪುಳಿಂಚದರೆನ ರಂಗಾಯನ, ತೂಪಿ ಕಣ್ಣಲೆಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ರಸಾಯನ.

'ಸ್ಮಿತಮಿಹ ವಕಾಸಿ ನಯನಂ, ಕಿಂಚಿಲ್ಲಕ್ಷ್ಯ ದ್ವಿಜಂತು ಹಸಿತಂ, ಮಧುರ ಸ್ವರಂ ವಿಹಸಿತಂ, ಸಶಿರಃ ಕಂಪಮಿದಮುಪ ಹಸಿತಂ, ಅಪಹಸಿತಂ ಸಾಸ್ರಾಕ್ಷಂ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಂಗಂ ಭವತಿ ಅತಿಹಸಿತಂ' ಇಂಚ ಹಾಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣವುಂಡು.

ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ.) ಮಂಗಳೂರು

ಪುಳಿಂಚದರೆನ ಮಗೆ, ವಕೀಲೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡು, ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಬಕ್ಕ ಕಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ರೆನ. ಮೆರೆನ ಇಚ್ಛೆಗ್ ತಕ್ಕ ಸಕಾಯ ಕೊರುದು ಬಂಡಿ ದುಂಬು ಪೋಯೆರೆ ಬಲ ಕೊರಿನಾರ್ ಪ್ರತಿಭಾ ಶ್ರೀಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬಕ್ಕ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ ಆದ್ ಮೊಕುಲೆನ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಾಟಿಗೆನ್ ತೂದು ಗಣ್ಯೆರ್, ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಕ್ಕ ಜನಮಂದೆನೆ ಮೆಚ್ಚಿದ್‌ಂಡ್.

ಪುಳಿಂಚದರೆನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಸರೋಜಿನಿ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಪುಳಿಂಚ, ಮಗಳ್

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಮತಾ ಎಸ್. ರೈ, ಅರುವದೆ ಬಜದಗುತ್ತು ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸತೀಶ ರೈ ಹುಣಸೂರು, ಮರ್ಮಲ್ ಶೀಲಾವತಿ ದಿನೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಂಚ ಕುಟುಂಬದ ಬಕ್ಕ ಊರುದಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಕೋಲ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ನಡಪುಂಡು.

ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್, ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್, ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರ ರಾಯೆರ್. ಬೊಟ್ಟಿಗೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್, ಕೆ. ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ, ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ, ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಂ. ದಿನೇಶ ಅಮ್ಮಣ್ಣಾಯ, ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶಿವರಾಮ ಜೋಗಿ ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಬಾಯಾರು ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೊಳ್ತಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ, ಜಪ್ಪು ದಯಾನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಡಾಜೆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಚ, ಅರೆನ ಒಟ್ಟಗೆ ಕಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ದಿನ ಬಕ್ಕ ಬಾಕಿದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರುದು ಮನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕೊರೊನಾ ಬತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಊರುದಲ್ಪ ಕಷ್ಟದ ಜನಮಂದೆಗ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಕಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜೀವನದ ಪಡಿ ದಾನ ಮಲ್ದೆರ್ ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾ ರತ್ನ ಪುರಸ್ಕಾರನ್ ಕೇಪು ಗೌಡ (ನಿವೃತ್ತ ಎ.ಎಸ್.ಐ) ಮುಲಾರ್ ಪದ್ಮ ಪಂಬದ (ದೈವದ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್) ಮೊಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಗೌರವ ಮಲ್ದೆರ್.

ಪುಳಿಂಚ ಚಿಟ್ಸ್ ಪ್ರೈ ಲಿ.

ಶ್ರೀಧರ್ ಶೆಟ್ರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕೊಡೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆ ಪುಳಿಂಚ ಚಿಟ್ಸ್ ಪ್ರೈ ಲಿ. ಈ ಕಂಪನಿದ ಲೋಗೊಡು ಪುಳಿಂಚದರೆನ ಭಾವಚಿತ್ರ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು. ಪ್ರತಿಭಾ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಅರೆನ ಉಸ್ತುವಾರಿಡ್, ಸಂಸ್ಥೆ ಬುಲೆವೊಂದು ಉಂಡು. ಸುಮಾರ್ ಜನಕ್ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ಬೇಲೆದ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಕಲಾವಿದನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇಂಚ ಚಿಟ್ಸ್ ಫಂಡ್ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ದಿನವು ಪೊಸ ದಾಖಲೆ.

ಪುಳಿಂಚ – (ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಸ್ಮೃತಿ–ಕೃತಿ)

ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ(ರಿ.) ಮಂಗಳೂರು ರಡ್ಡ್ ಸಾರತ್ತ ಪದಿನಾಜೆಟ್ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಪುಳಿಂಚದರೆನ ಸ್ಮರಣ ಕೃತಿ. ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಇಂಬೆರ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆತೆರ್. ಸಾಹಿತಿ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಕೃತಿತ ಸಂಪಾದಕೆರ್. ಈ ಅಟ್ಟಣೆದ ಪಿರವುಡು ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್ ಶ್ರೀಧರ್

ಶೆಟ್ರ್ ಪುಳಿಂಚ.

'ಪುಳಿಂಚ ನೋಟ' ಪರಿವಿಡಿಯಾದ್ ನಾಲ್ ಕಬರುಲುಂಡು. 'ನುಡಿಸೇಸೆ' ಸುರುತ ಕಬರ್, ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ನುಡಿಸೇಸೆ ಸುರುಕಾದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಇರ್ವತ್ತಾಜಿ, ನಾಡ್‌ದ ಗಣ್ಯೆರೆನ ಶುಭಾಶಯದ ಮದಿಪುಲುಂಡು. 'ಪುಳಿಂಚರೆಂದರೆ' ಕಬರ್‌ಡ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಇರ್ವತಾಜಿ ಲೇಕನೊಲು ಉಂಡು. 'ಕಲಾವಿದರು ಕಂಡ ಪುಳಿಂಚ' ಕಬರ್‌ಡ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಲೇಕನೊಲು ಉಂಡು. 'ತನ್ನವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ' ಕಬರ್‌ಡ್ ಆಪ್ತೆರ್ ಇಷ್ಟೆರೆನ ಇರ್ವತ್ತಾಜಿ ಲೇಕನೊಲು ಉಂಡು. ನೆರ್ದ್ ಬಕ್ಕ ಅನುಬಂಧದ ಏಳ್ ಅಂಕಣೊಲು ಉಂಡು.

ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದ್ ಮಿತ್ತಲೋಕ ಸೇರಿನ ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ರ್ ಬಕ್ಕ ದೇವಶ್ಯ ಬೊಳ್ನಾಡುಗುತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಶೆಟ್ರ್. ಮೊಕ್ಲೆನ ಪಾದೊಗು ಕೃತಿತ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ದೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್, ಬಕ್ಕ ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಆದರ್ಶವಾಯಿನ ಈ ಗ್ರಂಥ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದುವಟ್ಟಾದ್ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲುನು ಇಂಚ ತೆರಿಯೊಲಿ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಲಾ ಸೇವೆ ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಅನುಕರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್, ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವೇಷಗಳನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಂದ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಮೋಹನದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಜಿ, ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾಣಿಲ

ಪುಳಿಂಚರೆಂದರೆ ಹಾಸ್ಯಗಾರರು ಎಂದೇ ಜನಜನಿತವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ ಕಲಾವಿದ

ಡಾ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಛಾಂದಸೆರ್

ಚತುರ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಬರಿಯ ಕಲ್ಲು ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಯಾವ ಪಾತ್ರವೇ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದರೂ ಅದರ ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಅಭಿನಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರು.

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್

ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗವು ಕಂಡ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಒಬ್ಬರು.

ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ, ಹಿರಿಯ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್

ಹಾಸ್ಯ, ರಾಜವೇಷ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಧ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬುವ ಪುಳಿಂಚರವರು ಸಮರ್ಥ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು.

ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಜಿ ಸಚಿವೆರ್

ಅವರ ವೇಷಗಳು ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸತ್ವಗಳಿಂದ ಅನಾವರಣಗೊಂಡು ವಿದ್ವತ್ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದಂತೆ, ಅವರ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ರಂಜಿಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ನಳಿನ್ ಕುಮಾರ್ ಕಟೀಲ್, ಸಂಸದೆರ್, ಬಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯೆಕ್ಷೆರ್.
ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಒಬ್ಬರು. ತುಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಇವರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸವೆಸಿದವರು. ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಬದುಕಿದವರು.

ಡಾ. ಎಂ ಮೋಹನ ಆಳ್ವ ಅಧ್ಯೆಕ್ಷೆರ್, ಆಳ್ವಾಸ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್,
ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಅವರ ಹೆಸರು ಅಜರಾಮರ. ಹಾಸ್ಯ ರಸಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆ. ರೀತಿ, ನೀತಿ ಸುಂದರ ಉದಾಹರಣೆ. ಅದರಲ್ಲೇ ಖಳನಾಯಕನ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅವರ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಂದಿನ ಯಕ್ಷ ಕಲಾವಿದರಿಗೊಂದು ದಾರಿದೀಪ.

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು

ತುಳು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಹೊಸ ಪರಂಪರೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿ ಅಲ್ಲೂ ತಾನು ಸಲ್ಲುವವನು ಎಂದು ಶಹಭಾಷ್‌ಗಿರಿ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡವರು ನಮ್ಮ ಪುಳಿಂಚರು.

ಕಲ್ಲಾಡಿ ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಶೆಟ್ಟಿ. ಸಂಚಾಲಕೆರ್ ಕಟೀಲ್ ಮೇಳ.

1965ರಲ್ಲಿ ಪುಳಿಂಚರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳ ಕಟ್ಟಿ ಮುಂಬೈ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಹಾಗೂ ಪೂನಾಗಳಂತಹ ದೂರದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಿಯರ ಮನ ತಣಿಸಿದ್ದರು.

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಗಣೇಶ್ ಕಾರ್ಣಿಕ್, ಮಾಜಿ ಸಚೇತಕರ್,
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್.

ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಉನ್ನತಿಯ ಸೋಪಾನವೇರಿ, ರಸಿಕರ ಚಿತ್ತಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಹಸಿರಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಕಲಾಚೇತನಗಳ ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಧೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪುಳಿಂಚ.

ಐವನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಮಾಜಿ ಶಾಸಕರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್.

ಐದು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ವಿವಿಧ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಗೈದು ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಭಿನ್ನ ಕಲಾವಿದರೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗಳಿಸುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲರ ಆದರಣೀಯ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಮೆರೆದ ಪುಳಿಂಚರಿಗೆ ಪುಳಿಂಚರೇ ಸಾಟಿ.

ಕೃಷ್ಣ ಜೆ, ಪಾಲೆಮಾರ್, ಮಾಜಿ ಸಚಿವೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ, ಅಭಿಮಾನ. ಅವರು ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎ. ರುಕ್ಮಯ ಪೂಜಾರಿ, ಮಾಜಿ ಶಾಸಕೆರ್ ವಿಟ್ಲ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಜೀವ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತ. ಅದು ರಾಜ ವೇಷ ಇರಲಿ, ಹಾಸ್ಯವೇ ಇರಲಿ, ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀವೇಷವೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪುಳಿಂಚರ ಶೈಲಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಕರಿಸಲು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಪದ್ಮನಾಭ ಕೊಟ್ಟಾರಿ, ಮಾಜಿ ಶಾಸಕೆರ್, ವಿಟ್ಲ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಯಕ್ಷಗಾನವೆಂಬುದು ಒಂದು ಆರಾಧನೆ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪಸರಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗುವವರು ದೇವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವವರು. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಒಬ್ಬರು.

ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಭಟ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ

ತುಳು ಕನ್ನಡ ಉಭಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರರಾಗಿ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಲಾರಾಧಕರು, ಕಲಾ ರಸಿಕರು ಎಂದೆಂದೂ ಮರೆಯಲಾರರು,

ಎಸ್. ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ಕಲ್ಕೂರ

ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಕ್ಷರಂಗದ ನವರಸ ನಾಯಕ. ಆದರೆ ರಂಗ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಪುಳಿಂಚರಂಥವರಿಂದ ಜನ ಬಯಸಿದ್ದು ಅಪ್ಪಟ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು.

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಸಾಹಿತಿ

ಮಂಗಳೂರಿನ ಪುರಭವನದಲ್ಲಿ 'ಮುಕುಂದೆ ತಿಕ್ಕೊಂದೆ' ಎಂಬ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿದ ದಿನ ಮರೆಯಲಾರದನುಭವ ಹಾಗೂ ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಒಬ್ಬ ಅದ್ಭುತ ಕಲಾವಿದ.

ಉಮಾನಾಥ ಪಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಶಾಸಕರ್,
ಮೂಡಬಿದಿರೆ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಪುಳಿಂಚರ ಮೊನಚಾದ ಹಾಸ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ರಂಗ ನಡೆ, ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯತೆ, ತಾನು ಹಾಸ್ಯದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ರಂಜಿಸುವ ಅದ್ಭುತ ಕಲಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥಗಳಿದ್ದರೂ ಅಪಹಾಸ್ಯವಾಗದ ಗಂಭೀರ ಹಾಸ್ಯ ಅವರದ್ದು.

ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ

ಉಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಪುಳಿ ಮುಂಚಿ ಕಡಕ್ಕ್‌ಡ್ ಸೇರ್‌ಂಡ ಕಜಿಪು ಎಂಚ ಕೊಡೆಕ್ಕನ ಆಪುಂಡ, ಅಂಚೆನೆ ತನ್ನ ಸೊರ, ಪಾತೆರ, ಅಭಿನಯ ಪನ್ಪಿನ ಉಪ್ಪು, ಪುಳಿ, ಮುಂಚಿ ಕೂಟುದು ಕೊಡೆಕ್ಕೆನ ಹಾಸ್ಯೊಡು ತೆಲಿಪಯಿನಾರ್ ಪುಳಿಂಚದಾರ್.

ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ

ತೆಂಕುತಿಟ್ಟಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗವತರುಗಳ, ಹಿಮ್ಮೇಳವಾದಕರ, ಕಲಾವಿದರ, ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ, ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದವರು ಶ್ರೀ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯಣ್ಣ.

ಪದ್ಯಾಣ ಗಣಪತಿ ಭಟ್

ಪುಳಿಂಚ, ಅರುವರ ಜೋಡಿಯೇ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಪ್ರದರ್ಶನ ನೋಡಲು ಹೋದವರಿಗೆ ಈ ಜೋಡಿಯ ಆಗಮನದಿಂದ ನಿರ್ಗಮನದವರೆಗೂ ನಗೆಯ ಹಬ್ಬ

ಪುತ್ತಿಗೆ ರಘುರಾಮ ಹೊಳ್ಳ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕುಮುಡಿ ಸೋಂಪ, ಮಾಚು, ಸಿದ್ದು ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವುದುಂಟೆ?

ಎಂ. ದಿನೇಶ ಅಮ್ಮಣ್ಣಾಯ

ನಾವು ಅಂದಿನ ಯಕ್ಷರಂಗದ ಬಾಲಗೋಪಾಲಕರು. ಆಗ ಸಾವಿರದ ಒಂಭೈನೂರ ನಲ್ವತ್ತ ಒಂಭತ್ತರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ನಮ್ಮ ಒಡನಾಟ.

ಡಾ. ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸಿದ್ಧವಾದ ರೀತಿ, ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪುಳಿಂಚರವರಲ್ಲಿ ಕಂಡವ ನಾನು.

ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಟ್

ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರು ಜನ್ಮಜಾತ ಕಲಾವಿದರು. ಹುಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೆದುರು ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದವರು.

ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರ ರಾವ್

ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಇದ್ದೆ. ಅದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷಗಳ ಹಾಗೆ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು

ಪುಂಡರಿಕಾಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸಾಧಾರಣ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೊತೆ ಪಾತ್ರ ಜನಮನ ರಂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು.

ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ

ನನ್ನ ಅವರ ಮೇಳದ ಒಡನಾಟ ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳು. ಆದರೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ನಾನವರಿಗೆ ತೀರಾ ಆಪ್ತನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಕಾರಣ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ರಂಗದ ಬದುಕಿನ ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು

ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ

ಬಣ್ಣದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರು ಕೂಡಾ ಒಬ್ಬರು.

ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ

ಪುಳಿಂಚರಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಕ್ಷ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿರಳ

ಕೊಳ್ತಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳದ ಒಂದು ಕಣ್ಣಾಗಿ ಬೆಳೆದವರು ಪುಳಿಂಚರು

ಕೆ. ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ

ಅಮರರಾದ ಕುಕ್ಕುಮುಡಿ ಸೋಂಪರನ್ನು ನೆನೆದಾಗ ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಬೆಳ್ಳಾರೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ

ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುವಾಗ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ.

ಬಂಟ್ವಾಳ ಜಯರಾಮ ಆಚಾರ್ಯ

ಅವರ ರಂಗದ ಪ್ರವೇಶ, ಅಭಿನಯದ ಹೊಸತನ, ಮಾತಿನ ಮಾರ್ಮಿಕತೆ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತಿದೆ.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಮಾರ್ ಕಟೀಲ್

ಸಹಜವಾದ ಅಭಿನಯ, ಪೂರಕವಾದ ಮಾತು ಎಂಥವರನ್ನೂ ನಗೆಗಡಲಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಡಕವಾಗಿತ್ತು.

ಸಂಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಗೋಣಿಬೀಡು

******

ನೆಂಪು ಚಿತ್ರೊಲು

ಪುಳಿಂಚೆದಾರ್

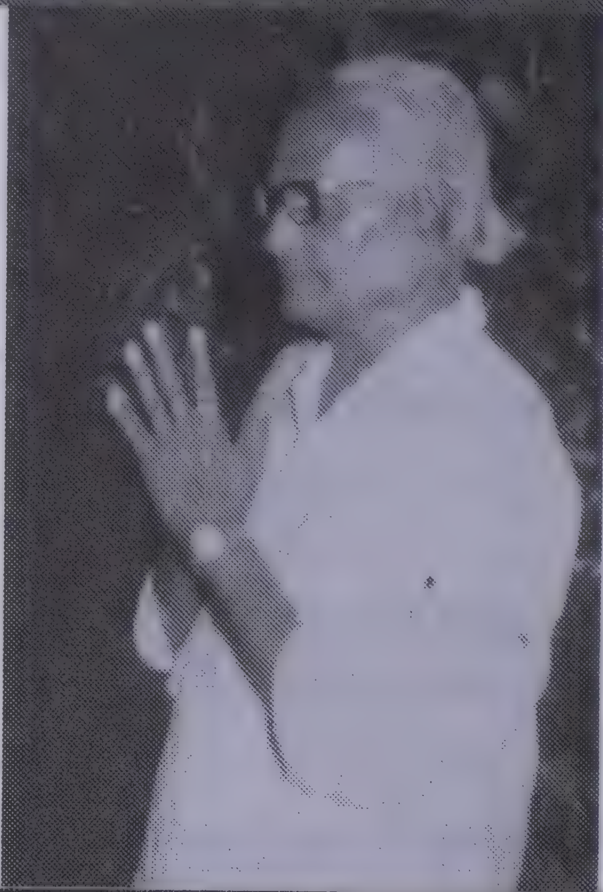

ಪುಳಿಂಚೆದರೆನ ರಂಗದ ಬಿರ್ದ್

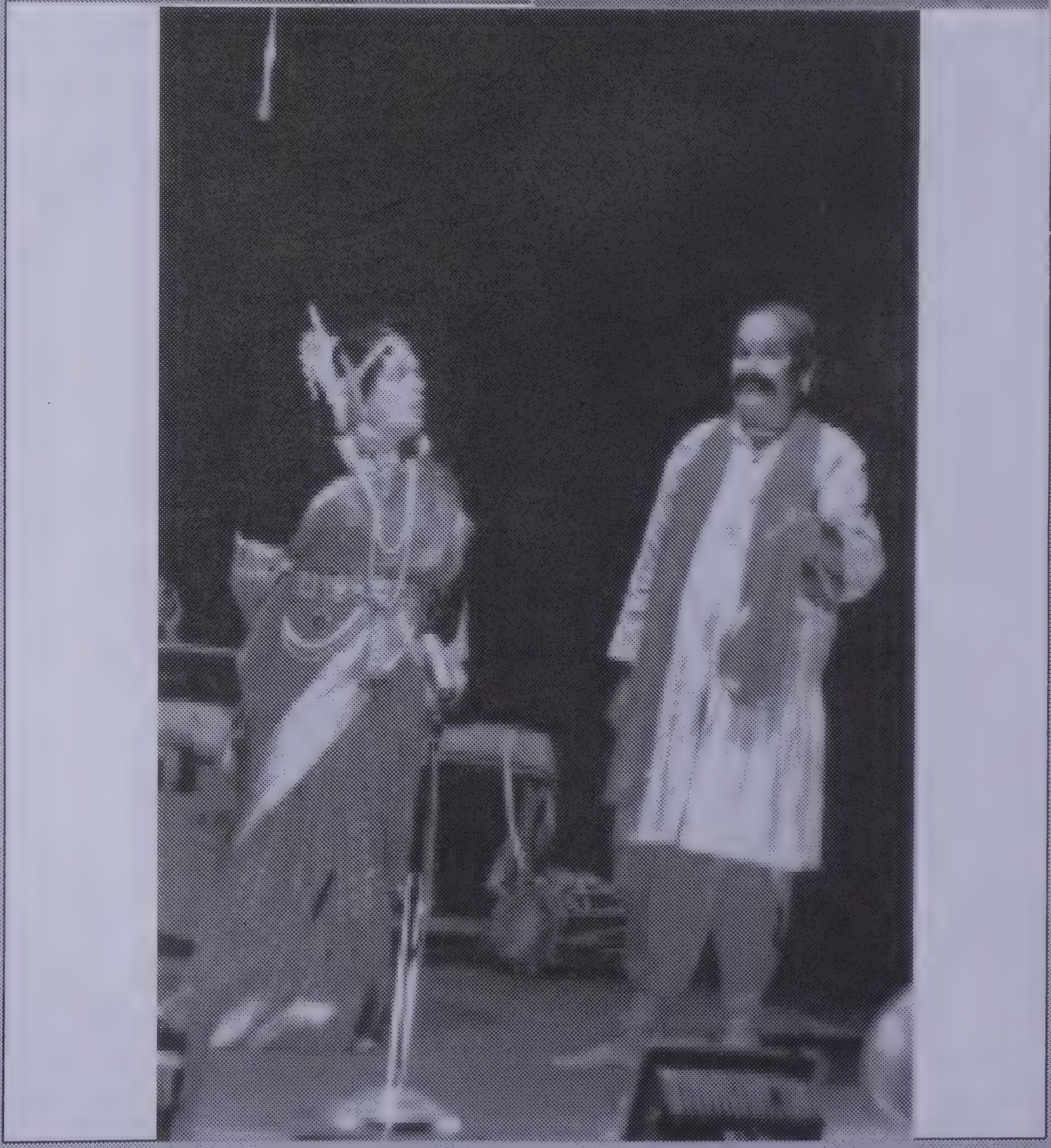

ಪ್ರಶಸ್ತಿ–ಸಂಮಾನ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಸುರುತ ಪಾತೆರೆದ ಪೊದಿಕೆರ್ದ್...

ಡಾ. ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ ಇಂಬೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧಕೆರ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್, ಆಟೊಡು ವೇಸ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ತಾಳಮದ್ದಳೆಡ್ ಅರ್ಥ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಊರೊರ್ಮೆಲ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ನಲಿಪರೆ ಕಲ್ಪಾದ್, ವೇಸ ಪಾಡಾದ್, ರಂಗೊಡು ನಲಿಪಾವುನ ಪುಗರ್ತೆದ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್. ಪತ್ತ್ ಮುಪ್ಪ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತಿನಾರ್, ಪ್ರವಚನಗ್ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್, ಡಾ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆಡೆ ಛಂದಸ್ಸ್‌ದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಬೇಲಿ ಬೆನ್ಪಿನಾರ್. ಮೆರೆನ "ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೀಮಾಂಸೆ" ಪನ್ಪಿನ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗ್ ಹಂಪಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಲಿಟ್ರೇಚರ್ ಪದವಿದ ಗೌರವ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್ ಎಲ್ಯೆಡೇ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆದ್ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಅರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6